

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Klassiõpetaja õppekava

Frederika Stella Aasmäe
II KOOLIASTME ÕPILASTE JA ÕPETAJATE HINNANGUD AUTENTSE MATERJALI
PÕHJAL KOOSTATUD ÕPPEMATERJALILE MAOORI KULTUURI KOHTA
Magistritöö

Juhendaja: inglise keele algõpetuse õpetaja Evi Saluveer

Tartu 2022

Kokkuvõte

II kooliastme õpilaste ja õpetajate hinnangud autentse materjal põhjal koostatud õppematerjalile maori kultuuri kohta

Autentseid materjale, mis võimaldavad võõrkeeleeõpet elulise keele ja kultuuriliste aspektidega rikastada, kasutatakse varasemate uurimuste kohaselt pigem gümnasistide ja üliõpilastega. Siiski arvatakse, et autentsete materjalide kasutamisel nooremate õpilastega on mitmeid kasutegureid. Sellest tulenevalt oli uurimuse eesmärgiks koostada II kooliastme õpilastele autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maori kultuuri tutvustamiseks, katsetada seda inglise keele tundides ning selgitada välja õpilaste ja õpetajate hinnangud materjali ja selle kasutamise kohta. Õpilased täitsid hinnangu andmiseks tagasisideankeete ning uuringus osalenud õpetajatega viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud. Tulemustest selgus, et koostatud õppematerjal sisaldas õpilaste jaoks uudset kultuurilist informatsiooni, mida nähti ühe kasutegurina. Õpetajate arvates oli materjal terviklik ning aitas harjutada erinevaid keele osaoskusi. Materjalide keeletase oli uuritavate hinnangul kerge ning probleeme tekitab õpetajate sõnul pigem lisatöö taoliste materjalide leidmiseks.

Võtmesõnad: autentset materjalid, kultuuriõpe, õpetajate ja õpilaste hinnangud

Abstract

Students' and Teachers' Opinions about Study Material Based on Authentic Material to Introduce Maori Culture in the Second School Stage

According to previous studies, authentic materials that are seen as a way to enrich students' language skills and expand cultural knowledge are more used in high schools and universities. However, experts believe that these also have many benefits for younger students. The aim was to create a study material based on authentic materials to introduce New Zealand and Maori culture to the second school stage students, test it and analyze the opinions of students and teachers. For that, the students filled in questionnaires and semi-structured interviews were conducted with the teachers. The results showed that the material was comprehensive and contained new cultural information for the students. It was linguistically easy and the students did not require help from teachers.

Keywords: authentic materials, teaching culture, teachers' and students' opinions

Sisukord

Sissejuhatus	5
Teoreetiline ülevaade	6
<i>Autentne materjal</i>	<i>6</i>
<i>Autentsete materjalide liigid</i>	<i>7</i>
<i>Autentsed ülesanded</i>	<i>8</i>
<i>Autentsete materjalide ja ülesannete valimiskriteeriumid</i>	<i>10</i>
<i>Autentsete materjalide eelised</i>	<i>11</i>
<i>Autentsete materjalidega kaasnevad probleemid</i>	<i>12</i>
<i>Autentsed materjalid kultuuriteemade õpetamisel</i>	<i>12</i>
<i>Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused</i>	<i>16</i>
Metoodika	17
<i>Protseduur</i>	<i>17</i>
<i>Õppematerjali koostamine</i>	<i>17</i>
<i>Valim</i>	<i>20</i>
<i>Andmekogumine</i>	<i>20</i>
<i>Andmeanalüüs</i>	<i>21</i>
Tulemused	22
<i>Õpilaste hinnang koostatud õppematerjalile</i>	<i>22</i>
<i>Tööleht „About New Zealand“</i>	<i>23</i>
<i>Tööleht „Maori culture“</i>	<i>24</i>
<i>Tööleht „A visit to a Maori village“</i>	<i>25</i>
<i>Lauamäng „Maori board game“</i>	<i>26</i>
<i>Õpilaste hinnang autentsete materjalide kasuteguritele</i>	<i>26</i>
<i>Õpilaste hinnang autentsete materjalidega kaasnevatele probleemidele</i>	<i>29</i>
<i>Õpetajate hinnang koostatud õppematerjalile</i>	<i>30</i>

<i>Õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele.....</i>	<i>32</i>
<i>Õpetajate hinnang autentsete materjalidega kaasnevatele probleemidele.....</i>	<i>33</i>
Arutelu	34
<i>Õpilaste ja õpetajate hinnangud koostatud õppematerjalile</i>	<i>34</i>
<i>Õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele</i>	<i>36</i>
<i>Õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele</i>	<i>38</i>
<i>Töö kitsaskohad ja praktiline väärtus</i>	<i>38</i>
Tänuõnad	39
Autorsuse kinnitus	39
Kasutatud kirjandus.....	40
<i>Lisa 1. Autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks II kooliastmele</i>	
<i>Lisa 2. Intervjuu kava</i>	
<i>Lisa 3. Tagasisideankeedid õpilastele</i>	

Sissejuhatus

Võõrkeeleõpe hõlmab endas nii keelelisi kui kultuurilisi aspekte, mis tänapäevases globaliseerunud maailmas on segunenud erinevate sihtkeelt kõnelevate rahvaste tavade, mõistete ja teadmistega. Seega mõjutavad kõik inglise keelt kasutavad inimesed – nii seda emakeele kui teise keelena kõnelevad isikud – palju keele arengut. Et keeletunnis kasutusel olev keel oleks võimalikult sarnane väljaspool klassiruumi kasutatava keelega ning sisaldaks teemasid ja kultuurilisi nüansse, mis on relevantssed ja päevakajalised, peab õppematerjal olema eluline.

Koolides kasutatakse võõrkeeleõppes mitmesuguseid õppematerjale, millest enamiku moodustavad õpikud ja töövihikud. Nendes esitatud tekstid ja ülesanded on valdavalt loodud pedagoogilistel eesmärkidel ehk kohandatud vastavalt sihtgrupi keeleoskustele, sealjuures, keskendudes palju keele grammatilisele poolele. Õpitava elulisemaks muutmiseks soovivad eksperdid kasutada võõrkeeleõppes lisaks autentseid materjale, mida võib vaadelda kui klassiruumist väljaspool kasutatava keele peeglit (Richards, 2006). Autentsed materjalid on mittepädagoogilistel eesmärkidel loodud materjalid, mis on üldiselt suunatud võõrkeelt emakeelena kõnelevatele inimestele (Kilickaya, 2004), ning, mida koolitundides kasutades pole õppetöö tarbeks kohandatud või lihtsustatud (Ahmed, 2017).

Ahmed (2017) leiab, et autentsed materjalid aitavad suurendada kultuuridevahelist mõistmist, sest pakuvad õppijatele ideid erinevatelt sihtkeelt kõnelevatelt rahvastelt. Seda kinnitab Bernal Pinzóni (2020) uurimus, milles autor märkas üliõpilaste kultuuridevahelise pädevuse suurenemist autentsete materjalide kasutamise järgselt. Uurimuses osalenud noored suutsid hiljem edukalt võrrelda teisi kultuure, kombeid ja tavasid endale tuttavaga. Ka Eesti kahes gümnaasiumis läbi viidud uurimusest selgus, et õpilased usuvad, et kultuuri õppimine on oluline teiste ühiskondade paremaks mõistmiseks ning kultuuriliste arusaamatuste vältimiseks. Kõik selles uurimuses osalenud õpetajad nägid autentseid materjale viisina motiveerida õpilasi informatsiooni töötlemale ja tänu sellele õpetada neid uusi teadmisi oma kultuuriga võrdlema (Peter, Skopinskaja, & Liiv, 2016).

Sellest lähtuvalt võib öelda, et autentsed materjalid sobivad hästi inglise keele tundides kultuuriteemade õpetamiseks ning võimaldavad õpilastel saada võimalikult laialdase ülevaate maailma kultuuridest ja ühiskondadest läbi igapäevaselt kasutatava keele. Varasemad uurimused keskenduvad paraku peamiselt gümnaasistidele või üliõpilastele, kuid Bernal Pinzón (2020) leiab, et autentseid materjale tuleks hakata kasutama inglise keele tundides juba nooremas kooliastmes, et õpilased saaksid harjuda loomuliku keelekasutusega ning selle

tulemusel mõistaksid vanemas kooliastmes paremini sihtkeele ja -kultuuri seost ennast ümbritsevaga. Põhikooli riikliku õppekava (2011) järgi lisandub II kooliastmes A-võõrkeele õpingutesse alateema „Riigid ja nende kultuur“, mille üks eesmärk on tutvustada õpilastele õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolikat, tähtpäevi ja kombeid. Sellest tulenevalt peab 6. klassi lõpetaja suutma eakohaselt teadvustada õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskama nendega ka arvestada. Pidades silmas autentsete materjalide eelnevalt mainitud positiivset mõju kultuuriteemade õpetamisel võiks neid võõrkeele õpetamisel kasutama hakata vähemalt II kooliastmest.

Siiski tuleb tähele panna, et kui kasutada liiga keerulisi autentseid materjale, võib see võtta õpilastelt enesekindluse ja usu endasse edasiste selliste materjalide mõistmisel (Moore, 2016). See võib olla üheks põhjuseks, miks autentseid materjale noorema kooliastme võõrkeeleõppes vähe kasutatud on. Veel enam – materjalide lihtsustamine ja selgitamine tõstab märgatavalt õpetajate koormust (Kilickaya, 2004), mis võib demotiveerida õpetajaid autentseid materjale kasutama. Samas on eksperdid (vt nt Ahmed, 2017; Kilickaya, 2004; Richards, 2006) leidnud, et autentset materjalid on kasulikud nii õpilaste motivatsiooni suurendamiseks, igapäevase keelekasutuse õpetamiseks kui kultuuridevaheliste seoste mõistmiseks.

Võttes arvesse autentse materjali kasutamisega kaasnevaid positiivseid aspekte on käesoleva töö uurimisprobleem, et puuduvad teadmised, millised on noorema kooliastme inglise keele õpetajate ja õpilaste hinnangud autentsetele materjalidele ning nende kasutamise vajalikkusele ja sobilikkusele võõrkeeleõppes. See aitaks õpetajatel näha, kas autentset materjalid on ka nooremas kooliastmes motiveerivad ja sobilikud ning neid teadmisi tulevikus õpet planeerides rakendada. Sellest tulenevalt on magistritöö eesmärgiks koostada II kooliastme õpilastele autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks, katsetada seda inglise keele tundides ning selgitada välja õpilaste ja õpetajate hinnangud materjali ja selle kasutamise kohta.

Teoreetiline ülevaade

Autentne materjal

Autentsuse üheselt defineerimine on võimatu, sest selle mõiste tähendus tuleneb kontekstist, kus seda kasutatakse. Gilmore (2007) on erinevate autorite definitsioonid koondanud ühtsesse nimekirja, milles toob välja autentsuse erisugused tunnused. Kokkuvõtlikult ilmneb, et autentsus ei peitu vaid materjalides, vaid ka õppijais endis, nende kultuurilises ja sotsiaalses

olemuses ning ülesannete lahendusviisides. Ta leiab, et autentsuse spetsiifiline defineerimine ei ole niivõrd oluline, kui on õppe-eesmärkide silmas pidamine nende kasutamisel. Pinneri (2019) sõnul on lihtsam määratleda, mis ei ole autentne, kui mis on.

Üldiselt võib öelda, et autentsus on keeleõppes seotud ühe aspektiga neljast:

- õpetaja poolt kasutatavad ülesanded õppimise hõlbustamiseks;
- klassiruumis tekkiv lingvistiline väljund;
- keele tegelik kasutamine kõnelejate vahel väljaspool klassiruumi;
- klassiruumis kasutatav materjal.

(Pinner, 2016)

Võõrkeeleõppes kerkis autentsuse kontseptsioon esile kommunikatiivse keeleõppe laiemal levikuga (Sobitaliyevna, 2021) ning sellest ajast saadik on mitmed autorid selgitanud autentsete materjalide tähendust. Nunan (1988, viidatud Al-Azari & Al-Rashdi, 2014 j) defineerib autentseid materjale kui materjale, mis on loodud muul eesmärgil kui õpetamiseks. Seega ei ole nende koostamisel lähtunud pedagoogilistest eesmärkidest või põhimõtetest. Mitteautentsete materjalide (nagu õpikud ja töövihikud) koostamine see-eest lähtub kindlastest õpieesmärkidest (Berardo, 2006).

Kilickaya (2004) nimetab autentseteks materjale, mis sisaldavad loomulikku keelekasutust ja on suunatud võõrkeelt emakeelena kõnelevatele inimestele. Selliste allikatena võib välja tuua ajaleheartiklid, reklaamid, retseptid, jpm. Seose välismaailmaga toob välja ka Richards (2006), kes nimetab autentseid materjale klassiruumist väljaspool kasutatava keele peegliks. Igapäevaelus kasutatav keel on nähtav materjalides, mida pole muudetud, ning sellest tulenevalt leiab Ahmed (2017), et autentset materjalid on sellised, mida pole kohandatud või lihtsustatud. Sellest lähtuvalt defineeritakse selles töös autentseid materjale lihtsustatult kui mittepedagoogilistel eesmärkidel loodud materjale, mida pole õppetöö tarbeks kohandatud ja mida kasutatakse võõrkeele õppimisel.

Autentsete materjalide liigid

Autentsete materjalide liigitamiseks on erinevad autorid pakkunud mitmesuguseid võimalusi. Ianiro (2007) jagab autentset materjalid kahte laia kategooriasse: trükitud (ingl *print*), mille alla kuuluvad arved, tänavasildid, internetileheküljed, ajakirjad, parkimistrahvid, telekavad jpt, ning kuulamiseks mõeldud materjalid (ingl *auditory*), sealhulgas raadiosaated, telefonikõnesalvestused, e-raamatud, videod ja telesaated. Ahmed (2017) jagab autentset

materjalid nelja kategooriasse, põhjendades seda tehnoloogia kiire arenguga, mis mõjutab ka keeleõpet. Ta toob välja järgmised kategooriad:

- audiovisuaalsed materjalid, sh videod, filmid, telesaated, intervjuud;
- paberkandjal materjalid, sh fotod, postrid, kalendrid, ajalehed ja ajakirjad;
- reaalsed esemed (ingl *realia*), sh brošüürid, lennupiletid, menüüd, tšekid;
- audiomaterjalid, sh raadiosaated, e-raamatud, dialoogid.

Vaatamata eespool nimetatud kategooriatele võib tekkida materjale liigitades kattumisi.

Näiteks paberkandjal materjalid nagu ajalehed, võib liigitada ka reaalseste esemete alla, kui need on füüsilisel kujul klassis kasutusel. Samas võimaldab materjalide kategoriseerimine näha erinevaid võimalusi nende kasutamiseks võõrkeeletundides.

Võõrkeeleeõppes saab erinevatel eesmärkidel kasutada näiteks fotosid ja pilte, mida on võimalik õpilastele esitleda nii paberkandjal kui digitaalselt. Sinha (2021) leiab, et fotode ja illustratsioonide kasutamine soodustab võõrkeelee omandamist ning aitab luua dünaamilisema keeleõppe keskkonna. Autentsete materjalide valikul tuleks silmas pidada ka üha kiirenevat maailma digitaliseerumist (Ahmed, 2017; Mishan, 2017) ning seetõttu võiks rohkem kasutada veebikeskkondi autentsete materjalidena. Mishan (2017) toob välja, et sotsiaalmeedial ja -võrgustikel on tänapäeval igapäevaelus suur roll ning seetõttu võiks nendes kanalites levivat infot kasutada ka õppetöös. Õpetajad võiksid võõrkeeleeõppeks leida infot ja ülesandeid veebikeskkondadest, mis on õpilaste seas populaarsed, et luua paremat seost õpitu ja igapäevaelu vahel ning toetada digipädevuste arengut.

Üks koolides tihedamini kasutatav autentse materjali liik on videomaterjal. Autentsed videod võimaldavad demonstreerida keele kasutust võõrkeelt emakeelena kõnelejate vahel ning pakkuda seeläbi õpilastele näiteid päriselulisest keelekasutusest suhtluses (Saienko & Shevchenko, 2020). Kalra (2017) leiab, et audiovisuaalsete materjalide kasutamine keeleõppes aitab suuresti kaasa õpilaste kuulamis- ja kõnelemisoskuse arendamisele. Positiivseid tulemusi on nähtud nii sõnavara arengus kui enesekindluse tõstmises võõrkeelee kõnelemisel. Samas tuleb rõhutada, et videotest üksi ei piisa. Oluline on, et audiovisuaalse materjaliga kaasneksid mitmekülgsed arendavad ja haaravad ülesanded, et video kasutamisest oleks keeleõppes kasu (Saienko & Shevchenko, 2020).

Autentsed ülesanded

Autentsete materjalide kõrval on olulisel kohal nendega seotud ülesanded. Guariento ja Morely (2001) rõhutavad, et ainult autentsetest tekstidest klassiruumis on vähe kasu. Viimase

väitega nõustub Mishan (2017), kes väidab, et autentset ülesanded on oma olemuselt isegi olulisemad kui autentset materjalid. Ülesandeid saab jagada kahte suurde rühma: pedagoogilised ja autentset. Pedagoogilised ülesanded hõlmavad endas tihti harjutusi, mida õpilased suure tõenäosusega klassiruumist väljaspool ei kohta (Mishan, 2005). Selliseks ülesandeks võib näiteks pidada teksti põhjal küsimustele vastamist, mis võimaldab lihtsasti kontrollida õpilaste funktsionaalset lugemisoskust, kuid ei ole väga igapäevane tegevus välismaailmas. Bernal Pinzón (2020) leiab, et pedagoogilised ülesanded keskenduvad liiga tihti keele õpetamisele tükati, lastes õpilastel ülesannetes harjutada ainult ühte oskust korraga. See võib takistada õpilastel seoste tekkimist eri teadmiste ja oskuste vahel. Tõhusamaks õppimiseks peaksid ülesanded pakkuma õpilastele võimalusi harjutada oskusi, mida läheb tarvis väljaspool klassiruumi ja mis on elulised. Tomlinson (2017) leiab, et autentne ülesanne peab sisaldama eluliste oskuste kasutamist klassiruumis, et lisaks õpilaste suhtlemisoskuste arendamisele aidata neil saavutada ka mitte-lingvistilisi väljundeid. Ühe näitena taolistest mitte-lingvistilistest väljunditest toob ta välja ülesande, kus ühel grupiliikmel õnnestub oma kaaslastel saada joonistama koopi pildist, mida vaid tema on näinud.

Autentsete ülesannete paremaks mõistmiseks on Oliver ja teised (2002) toonud välja järgmised nende iseloomulikud tunnused:

- autentset ülesanded on seotud igapäevaeluga;
- ülesanded võimaldavad õpilastel ise ülesannet tõlgendada ja endale sobivalt käsitleda;
- nende lahendamine võib nõuda õpilastelt pikemaajalist pühendumist (pigem päevi ja nädalaid kui minuteid või tunde);
- ülesanded võimaldavad uurida teemat erinevatest vaatepunktidest, toetudes erinevatele allikatele;
- ülesanded suunavad õpilasi koostööle;
- autentset ülesanded võimaldavad õpilastel reflekteerida oma õppimise üle;
- autentset ülesanded võimaldavad lõimida teisi õppeaineid ja valdkondi;
- ülesande hindamisel lähtutakse terviku hindamisest, mitte ei vaadata töö osi eraldi;
- autentse ülesande tulemusena võib sündida uus lahendus probleemile või reaalne produkt;
- autentset ülesandel pole ühte õiget vastust.

Eelnimetatud tunnuseid silmas pidades saab öelda, et autentset ülesanded suunavad õpilast loomingulisele lähenemisele, analüütilisele mõtlemisele ning koostöisele tegutsemisele, mille tulemusena harjutatakse igapäevaelus vajalikke oskusi ja sõnavara.

Autentsete materjalide ja ülesannete valimiskriteeriumid

Autentseid materjale võõrkeele õpetamiseks valides tuleb silmas pidada mitut aspekti. Al Azri ja Al-Rashdi (2014) leiavad, et need ei tohi sisaldada liiga keerulisi sõnu või lause-struktuure, vaid peavad vastama õppijate keeletasemele. Nad hoiatavad, et vastasel juhul võivad materjalid mõjuda õppijatele demotiveerivalt ja avaldada negatiivset efekti õpitulemustele. Siiski arvab Bernal Pinzón (2020), et autentseid materjale tuleks hakata kasutama inglise keele tundides juba nooremas kooliastmes. See võimaldab õpilastel harjuda erinevate allikate kasutamisega. Ta soovib nooremate õpilastega kasutada lühijutte, koomikseid, retsepte, menüüsid ja laule, mis võimaldavad luua klassil kontakti igapäevaelus kasutatava keelega. Berardo (2006) nimetab oluliste kriteeriumitena veel materjalide mitmekesisust (ingl *variety*) ja väljanägemist (ingl *presentation*). Viimase all peab ta silmas seda, et on oluline, kuidas autentset materjali esitada ja milline see välja näeb äratamaks õppijates huvi. Õpilaste tähelepanu püüdmiseks sobivad hästi värvilised pildid, diagrammid ja fotod, samas kui eri tüüpi tekstid teevad lugemise põnevamaks (Al Azri & Al-Rashdi, 2014).

Mishan (2005) leiab, et autentsete materjalide ea- ja keelekohasuse aspektist vaadatuna on palju olulisem, milliseid ülesandeid nende saateks kasutatakse. Ta leiab, et selle asemel, et teksti lihtsustada, tuleks luua ülesandeid, mis võimaldavad materjali lihtsustamata kujul kasutada ning õppijatel läbi selle enda tasemele sobivaid teadmisi saada. Ülesannete puhul on oluline, et need suunaksid õpilasi keelt mõtestatult ja eesmärgipäraselt kasutama (Bernal Pinzón, 2020). Mishan (2005) esitab järgmised juhised, mis võimaldavad autentseid ülesandeid luua või etteantud ülesannete autentsust hinnata. Ta leiab, et autentsed ülesanded peavad:

- reflekteerima kasutatud autentse materjali algupärast kommunikatiivset eesmärki;
- olema kasutatud autentsele materjalile kohased;
- kutsuma kasutatud autentse materjali osas esile reaktsiooni;
- sarnanema elulistele ülesannetele;
- võimaldama aktiveerida õppijate varasemaid teadmisi sihtkeelest ja -kultuurist;
- sisaldama eesmärgipärast suhtlust õppijate vahel.

Neid kriteeriumeid järgides saab luua õppijatele kasulikke autentseid ülesandeid. Heade autentsete materjalide ja huvitavate ülesannete kombineerimine aitab õpilastel õpitut hästi meelde jätta, sest võimaldab neil õpitavat keelt efektiivselt kasutada (Swe, 2017).

Kokkuvõttes võib öelda, et autentsete materjalide valikul on oluline nii materjalitüüpide kui ülesannete mitmekesisus, et võimaldada õpilastele uusi ja huvitavaid aspekte võõrkeeleõppes.

Autentsete materjalide eelised

Autentsete materjalide kasutamisel võõrkeeleeõppes on mitmeid kasutegureid. Ianiro (2007) väidab, et autentset materjalid aitavad luua sidet klassiruumi ja välismaailma vahel. Sideme loomine on oluline, et õpitu oleks kasulik ka hiljem, koolikontekstist väljaspool. Nii Pinner (2014) kui Gilmore (2007) toovad ühe olulise aspektina välja motiveerituse kasvu õpilaste seas. Nad spekulatsioonivad, et autentset materjalid ja ülesanded on õpilaste jaoks huvitavamad ning seetõttu ka motiveerivamad. Seda kinnitab ka Kozhevnikova (2014) uurimus, milles täheldati üliõpilaste 85% motivatsiooni kasvu õppimisel autentseid materjale kasutades. Uurimuses märgati ka nende kuulamis- ja lugemisharjutustest arusaamise paranemist ning idioomide paremat mõistmist tänu autentsete materjalide kasutamisele.

Ka Guariento ja Morley (2001) usuvad, et autentsete materjalid võimaldavad sihtkeelt edukamalt omandada. Lisaks sellele võib täheldada ka teisi positiivseid aspekte. Harmer (2004) toob kasuteguritena välja nii võõrkeelee kiirema omandamise kui õpilaste enesekindluse tõstmise igapäevastes olukordades tegutsemiseks. Enesekindluse tõusu ja julguse suurenemist võõrkeeles kõnelemisel on välja toonud ka teised autorid. Bernal Pinzón (2020) leiab, et õpilased tunnevad inglise keelt kõneldes hirmu vigade tegemise ja grammatikareeglite vastu eksimise ees. Põhjuseks võib-olla õpikutes ja töövihikutes kasutatud kirjalike ja kuulamisülesannete veatu vorm. Selliste kuulamisülesannete juures võib harva täheldada vigu ning puuduvad ka täitesõnad ja -häälikud, mis loomulikus vestluses täidavad pause (Porter & Roberts, 1981). Keeleõppeks koostatud materjalid võivad seega luua õpilastes ebarealistlikud ootused vestluse kulgemise suhtes, samas kui autentset materjalid aitavad paratamatuid vigu aktsepteerida ja seeläbi enesekindlust tõsta.

Kokkuvõtlikult toob Richards (2006) välja neli põhjust, miks eelistada võõrkeeletundides autentseid materjale:

- autentset materjalid annavad edasi kultuurilist informatsiooni õpetatava keele kohta;
- autentsetes materjalides kasutatav keel on elulisem;
- autentset materjalid võimaldavad paremini suhestuda õppija vajadustega;
- autentset materjalid võimaldavad loomingulisemat lähenemist õpetamisele.

Autentset materjalid pakuvad mitmekülgseid positiivseid aspekte ning aitavad kaasa nii õpilaste motiveerimisele, elulise keele õppele kui enesekindluse tõstmisele. Beresova (2015) leiab, et autentsete materjalide abil saavad õpilased tutvuda päevakajaliste probleemide ja teemadega. Seepärast saab öelda, et autentset materjalid ei ole kasulikud ainult keeleõppe kontekstis, vaid aitavad ka õpilast vormida teadlikuks ja kaasatud nooreks.

Autentsete materjalidega kaasnevad probleemid

Vaatamata arvukatele kasuteguritele, toovad autorid välja mitmesuguseid probleeme, mis autentsete materjalide ja ülesannete kasutamisega kaasneda võivad. Guraiento ja Morley (2001) nendivad, et nooremas kooliastmes võib autentsete materjalide kasutamine olla keeruline, sest keeletase ei võimalda õpilastel materjali piisavalt mõista ja sellega töötada, põhjustades õpilastes frustratsiooni ja demotiveeritust.

Lisaks keeletaseme probleemidele, esineb mõnikord raskusi kultuurikontekstist arusaamisega. Autentsed materjalid võivad olla liialt kultuuriliselt kallutatud ning teksti dešifreerimine seetõttu keeruline (Martinez, 2002). Inimene, kes ei ole kasvanud sihtkeele keskkonnas, ei pruugi materjalist aru saada nii nagu võõrkeelt emakeelena kõnelev isik, sest kultuuriline taust, tavad ja ühiskonnannormid on teistsugused. Nii võib teksti ja ülesannete mõte muutuda või kaduma minna.

Kui materjal on keeruliselt sõnastatud või sisaldab palju tundmatuid sõnu, jääb õpetaja õlgadele aeganõudev ülesanne aidata õpilastel seda mõista. Kilickaya (2004) leiab, et materjalide lihtsustamine ja selgitamine tõstab märgatavalt õpetajate koormust. See ei ole ainult õpetajate jaoks vaevanõudev ja raske protsess, vaid võib võtta ka õpilastelt enesekindluse ja usu endasse edasiste materjalide käsitlemisel ja nende mõistmisel (Moore, 2016). Õpilased võivad tunda ennast materjaliga töötamisel ebaadekvaatselt, kui iga rea tõlkimiseks või mõistmiseks on vaja õpetaja abi.

Lisatööd tekitab õpetajatele ka see, et autentne materjal võib kiirelt muutuda iganenuks (Martinez, 2002). Näiteks uudised, ajalehe artiklid või fotod toimuvatest sündmustest ei pruugi järgmisel õppeaastal olla enam relevantssed ning see sunnib õpetajaid kulutama palju aega uute materjalide otsimisele, suurendades nende töömahtu.

Vaatamata nendele aspektidele, leiavad autorid siiski, et kasutegurid kaaluvad üles autentsete materjalide ja ülesannete kasutamisel esineda võivad probleemid. Eesmärgistatud ja teadlik autentsete materjalide kasutamine aitab vältida probleemide esinemist.

Autentsed materjalid kultuuriteemade õpetamisel

Võõrkeeleõppes on oluline pöörata tähelepanu ka sihtkeele kultuuri õpetamisele, sest keel ja kultuur on sümbioosis (Brown, 2007; Kramsch, 2003; Mishan, 2005). Kilickaya (2004) selgitab, et edukas keeleõpe eeldab lisaks grammatiliste reeglite, sõnavara ja häälduse õppimisele keele aluseks oleva kultuuri tundmist. Sellega nõustub Kozhevnikova (2014), kes leiab, et lingvistiline pädevus on vaid üks osa keeleõppes. Õpilased peavad teadma, kuidas suhelda ja milliseid kultuuriliselt sobivaid viise kasutada enda väljendamiseks. Näiteks võib

erinevates riikides täheldada eri viise kaaslase tervitamiseks – kummardamine, põsesuudlus, kätlemine. Oluline on, et õpilased omandaksid võõrkeeletundides taolised teadmised, et võõras kultuuriruumis sobivalt käituda.

Beresova (2015) märkas üliõpilaste seas läbiviidud uurimuses, et kultuurilise teadlikkuse areng on autentsete materjalide kasutamise loomulik tagajärg. Ta tõi välja, et üliõpilased, kes olid eelnevalt alahinnanud võõrkeelsete ajalehtede lugemist, avardasid temaatiliste tekstide lugemisega oma kultuurilisi teadmisi. Autentsed materjalid võimaldavad vaadelda õpitava keele ühiskonna kombeid, põhimõtteid ja väärtusi (Mishan, 2005), andes tänu sellele õpilastele hea ülevaate kultuurist. Seega saab autentsetest tekstidest õppida nii uut sõnavara kui saada kultuuriteadmisi ning mõista ühiskonnas levivaid arusaamu ja tavasid.

Melvin ja Stout (1987) näevad autentseid materjale kultuureiise aseainena. Nad leiavad, et õpilaste viimine sihtkeele riiki võimaldaks kõige paremini keelt ja kultuuri omandada, kuid et see on enamasti keerukas ja kulukas, on heaks lahenduseks autentset materjalid. Need võimaldavad õpilastel kogeda õpitava riigi kultuuri klassiruumist lahkumata. Järgnevalt on välja toodud mõned autorite soovitatud materjalid võõra riigi linna tutvustamiseks:

- linnakaart;
- ühistranspordikaart;
- hotellide nimekiri;
- turismibrošüürid;
- kohalike restoranide menüüd;
- kasutusel olevad rahatähed;
- raadio- või telereklaamid mõne vaatamisväärsuse kohta;
- fotod linnast ja selle atraktsioonidest.

Kasutades mitmesuguseid allikaid ja materjalide tüüpe saab anda põhjaliku ülevaate inglise keelt kõneleva linna erinevatest tahkudest ja kultuurist.

Kahes Eesti gümnaasiumis läbi viidud uurimusest selgub, et õpilased usuvad, et kultuuri õppimine on oluline teiste ühiskondade paremaks mõistmiseks ning kultuuriliste arusaamatuste vältimiseks (Peter, Skopinskaja, & Liiv, 2016). Kõik uurimuses osalenud õpetajad nägid autentseid materjale viisina motiveerida õpilasi informatsiooni töötlemise ja tänu sellele õpetada neid uusi teadmisi oma kultuuriga võrdlema. Põhiliselt kasutasid õpetajad kultuuriteemade õpetamisel helisalvestusi, ilukirjanduslikke tekste, rollimänge ning pühendasid mõnikord nende abil terve tunni mõne teema õpetamiseks. Kokkuvõtlikult tuleb

uuringust välja, et õpetajad näevad autentseid materjale inglise keele tunnis kultuuriteemade õpetamisel asendamatu ja lausa hädavajaliku abivahendina.

Siiski tuleb silmas pidada, et inglise keelt õppides ei ole võimalik tutvuda vaid ühe konkreetse kultuuriga (Pinner, 2014). Inglise keelt kõneldakse paljudes riikides ning seetõttu on kultuurid omavahel tihedasti põimunud. Ahmed (2017) toonitab, et tänapäevases globaliseerunud maailmas on oluline pakkuda õppijatele ideid erinevatelt sihtkeelt kõnelevatelt rahvastelt, et suurendada kultuuridevahelist mõistmist. Ta soovib materjalide valimisel kasutada mitmekülgseid allikaid: kohalikke, sihtkeelele omaseid, multikultuurseid ja universaalseid. Nii saavad õpilased võimalikult laialdase ülevaate maailma kultuuridest ja ühiskondadest. Bernal Pinzón (2020) märkas oma eksperimendis õppijate kultuuridevahelise pädevuse suurenemist autentsete materjalide kasutamise järgselt. Selles uurimuses osalenud noored suutsid hiljem edukalt võrrelda teisi kultuure, kombeid ja tavasid endale tuttavaga.

Õppematerjali koostamise põhimõtted

Vaatamata sellele, et õpikud ja töövihikud sisaldavad erinevaid materjale ja ülesandeid, mis võimaldavad õppekava eesmäärke täita, võivad õpetajad eelistada ise õppematerjalide koostamist. Mikk (2000) leiab, et õpik üksi ei saa kunagi kõiki funktsioone kõrgel tasemel täita, mistõttu tuleb kasutada lisaks erinevaid õppevahendite komplekte või lisamaterjale. Õppematerjali loomine võimaldab õpetajatel arvesse võtta õppijate huve ja vajadusi, siduda õpitavat aktuaalsete teemade ja sündmustega ning mitmekesistada tundi. Samas tuleb silmas pidada, et õppematerjali koostamisel on oluline kinni pidada kriteeriumitest, mis aitavad luua sobilikku ja kasulikku materjali õpilaste tarbeks.

Õppematerjali koostamisel on esmatähtis arvestada õppijate ning nende keeletaseme, huvide ja elukogemustega (Howard & Major, 2004). See aitab luua materjali, mis on õpilaste jaoks huvitav ja oluline ning millega neil on lihtsam seostuda. Materjalid ja ülesanded, mis on nende jaoks relevantid ja nauditavad, aitavad positiivselt mõjutada õppijate suhtumist keeleõppesse (Tomlinson, 2011). Keeleõpet aitavad positiivselt mõjutada ka õpilaste jaoks teostatavate väljakutsete seadmine, mis aitavad sooritamise korral nende enesekindlust tõsta (Tomlinson, 2011). Mishan (2005) aga toonitab, et see ei tähenda, et õpilased peaksid alati kasutatud tekste sõna-sõnalt mõistma. Ka Guariento ja Morley (2001) leiavad, et tekstide ainult osaline mõistmine ei ole probleem, sest seda kogevad õpilased ka väljaspool klassiruumi. Seega tuleb õppematerjalide koostamisel arvestada, et keeletase oleks piisav peamise sisu mõistmiseks, kuid võib sisaldada sõnu ja väljendeid, mis ei ole neile veel tuttavad, et õpilaste keelelisi oskusi arendada.

Lingvistiliste oskuste arendamiseks on oluline pakkuda õpilastele piisavalt näiteid keelest autentsetes kasutuses. Tomlinson (2011) soovib selleks kasutada palju erinevat tüüpi kirjalikke ja suulisi tekste, mis annaksid õpilastele võimaluse põhjalikult kasutatava keelega tutvuda ning läbi selle õpieesmärgid saavutada. Erinevat tüüpi materjalide valikul tuleks Põhikooli riiklik õppekava (2011) järgi silmas pidada ka seda, et õppematerjalid ja -vahendid põhineksid muuhulgas nüüdisaegsetel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel. Samuti peaksid koostatud õppematerjalid võimaldama õpilastel luua seoseid õpitava ja enda keele- ja kultuuritausta vahel ning suunama neid märkama kultuurilisi erinevusi (Howard & Major, 2004). Lisaks on õppematerjali koostamisel oluline arvestada ka õppekavaga (Howard & Major, 2004), sest see võimaldab teadlikult õpet planeerida ja õpetajal veenduda, et kõik olulised õpieesmärgid saavad saavutatud.

Õppematerjali koostades on oluline, et materjal oleks õpilaste jaoks atraktiivne. Mikk (2000) rõhutab, et värvilised illustratsioonid püüavad õppijate tähelepanu, tõstavad töötamise efektiivsust ja võivad vastavalt värvide valikule mõjutada ka õpilaste emotsioone. Samas tuleb tema sõnul jälgida, et kasutatud illustratsioonid oleksid tekstiga seotud, et informatsiooni töötlemine saaks toimuda kujutlusvõime ja verbaalsete kanalite koosmõjul. Berardo (2006) leiab samuti, et piltide, diagrammide ja fotode kasutamine võib aidata teksti mõistmisele kaasa ning huvi äratavalt esitatud tekst aitab motiveerida õpilasi lugema. Howard ja Major (2004) toovad materjali atraktiivsusega seoses välja järgmisi aspekte:

- füüsiline väljanägemine: esmamulje, teksti tihedus ja suurus, paigutus lehel, sidusus;
- kasutajasõbralikkus: piisavalt ruumi kirjutamiseks paberil või sobiva pikkusega paus helifailis õpilaste suuliseks vastamiseks;
- vastupidavus: kui õppematerjale planeeritakse kasutada rohkem kui üks kord, peavad need olema valmistatud vastupidavatest materjalidest;
- reprodutseerimise võimalus: paljude värviliste materjalide printimine võib koolides olla keeruline kui mitte võimatu ning et tulemuseks ei oleks halva kvaliteediga must-valgelt printitud materjalid, tuleks sellega õppematerjalide koostamisel arvestada.

Kasutajasõbralikkus peab koostatud õppematerjali puhul väljenduma ka selgetes juhistes. Efektiiwsed instruksioonid on sõnastatud õppijate keeletasemele vastavalt (Howard & Major, 2004) ning võimaldavad neil probleemideta ülesande sisust aru saada, et materjali õpieesmärgid oleksid saavutatavad. Ka õppematerjalidega kaasas olevad juhised õpetajatele peavad olema selged, et kõik, kes soovivad seda kasutada, saaksid üheselt instruksioonidest aru (Howard & Major, 2004). Samas leiavad nii Howard ja Major (2004) kui Tomlinson (2011), et õppematerjali puhul on oluline selle paindlikkus. Materjali kasutavatele õpetajatele

peab jääma võimalus materjali muuta või kasutada endale ja oma õppijatele sobival viisil. Nii on võimalust loodud õppematerjalile rohkem kasutust leida. Eelmainitud suuniseid järgides on võimalik luua kasulikku ja huvitavat õppematerjali, mis võimaldab võõrkeeleõpet mitmekesistada.

Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Autentsete materjalide kasutamisel on palju keelelisi ja kultuurilisi kasutegureid. Ühest küljest aitab nende kasutamine rikastada sõnavara (Kalra, 2017) ja tutvustab õpilastele elulist keelekasutust (Saienko & Shevchenko, 2020). Teisest küljest on kultuurilise teadlikkuse areng autentsete materjalide kasutamise loomulik tagajärg (Beresova, 2015). Põhikooli riikliku õppekava (2011) järgi on keeleõppe üheks oluliseks eesmärgiks õpilaste kultuuriteadlikkuse arendamine. Sellele hakatakse tähelepanu pöörama rohkem II kooliastmes, mil lisanduvad teemad, mis suunavad õpilasi enda koduriigi ja õpitavate maade kultuure võrdlema ning erinevusi ja sarnasusi mõistma. Eelnevast tulenevalt võiks just autentsetest materjalidest olla selle eesmärgi täitmisel kasu. Paraku keskenduvad varasemad uurimused pigem kolmandale kooliastmele ja üliõpilastele. Siiski arvatakse, et autentseid materjale tuleks hakata kasutama inglise keele tundides juba nooremas kooliastmes, et õpilased saaksid harjuda loomuliku keelekasutusega ning selle tulemusel mõistaksid vanemas kooliastmes paremini sihtkeele ja -kultuuri seost ennast ümbritsevaga (Bernal Pinzón, 2020).

Pidades silmas autentsete materjalide kasulikkust võõrkeeleõppes on käesoleva töö uurimisprobleem, et puuduvad teadmised, millised on noorema kooliastme inglise keele õpetajate ja õpilaste hinnangud autentsetele materjalidele ning nende kasutamise vajalikkusele ja sobilikkusele võõrkeeleõppes. See aitaks õpetajatel näha, kas autentset materjalid on ka nooremas kooliastmes motiveerivad ja sobilikud ning neid teadmisi tulevikus õpet planeerides rakendada. Eelnevast tulenevalt on magistritöö eesmärgiks koostada II kooliastme õpilastele autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks, katsetada seda inglise keele tundides ning selgitada välja õpilaste ja õpetajate hinnangud materjali ja selle kasutamise kohta.

Uurimistööle püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Kuidas hindavad õpilased ja õpetajad autentse materjali põhjal koostatud õppematerjali (arusaadavus, jõukohasus, meelepärasus)?
2. Milline on õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele inglise keele õppimisel?

3. Milline on õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele?

Metoodika

Lähtudes magistritöö eesmärgist ning uurimisküsimustest, kasutati kvalitatiiv-kvantitatiivset uurimisviisi. Antud uurimisviis võimaldab jõuda põhjalikuma mõistmiseni, sest ühel meetodil saadud tulemusi täiustatakse teisel meetodil saadud tulemustega (Õunapuu, 2014). Töö autori arvates sobib see uurimisviis hästi õppematerjalile hinnangu saamiseks, sest võimaldab analüüsida nii õpetajate kui õpilaste arvamusi.

Protseduur

Töö autor tegeles autentsetel materjalidel põhineva õppematerjali koostamisega vahemikus detsember 2021 kuni märts 2022. Enne õppematerjali katsetamist koolides saadeti see märtsi alguses ülevaatamiseks pikaajase kogemusega inglise keele õpetajale, kes veendus, et materjal on sihtgrupile sobilik ja arusaadav. Kirjaliku tagasisidena tõi ta välja, et „teema on põnev, pigem vähe tuntud ja paljudele lausa uudne“. Samuti arvas ta, et materjal on mitmekülgne, selgesti mõistetav ning peaks sõnavaraliselt ja raskusastmelt sihtgrupile hästi sobima. Ainsa soovitusena tõi ta välja ettepaneku muuta minimaalsel määral ühes harjutuses õpilaste poolt koostatavaid lauseid, kuid kuna töö autori arvates kasutatud autentne materjal seda ei võimaldanud, siis õppematerjalis muudatusi ei tehtud.

Õppematerjalid viidi uurimuses osalenud õpetajatele koolidesse paber kandjal vastavalt õpetajate öeldud õpilaste arvule 2022. aasta märtsikuu keskel. Enne õppematerjali katsetamist teavitasi õpetajad lapsevanemaid ja õpilasi e-Kooli kaudu uuringust ning küsisid nende nõusolekut uuringus osalemiseks. Ükski lapsevanem ega õpilane uuringus osalemise vastu ei olnud. Lisaks õppematerjalile viidi kooli prinditult ka tagasisideankeedid õpilastele, mille autor sai täidetult tagasi märtsi lõpus. Seejärel viidi uuringus osalenud õpetajatega läbi poolstruktureeritud intervjuud, et saada nende hinnang koostatud õppematerjalile ja selle kasutamisele.

Õppematerjali koostamine

Magistritöö raames koostas autor autentsetel materjalidel põhineva õppematerjali Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks 5. või 6. klassi inglise keele tundides.

Õppematerjal (Lisa 1) koosneb kolmest töölehest ja ühest lauamängust, mille juurde kuuluvad õpetajate lehed koos vastustega.

Õppematerjali koostamisel lähtus autor ADDIE mudelist. Viiest etapist koosnev ADDIE mudel on õppematerjali koostamiseks sobiv alus, sest võimaldab protsessi kohandada vastavalt kasutaja vajadustele (Alnajdi, 2018). Nimetus ADDIE tuleneb etappide ingliskeelsetest nimedest:

- analüüsi etapp (ingl *analyse*);
- kavandamise etapp (ingl *design*);
- väljatöötamise etapp (ingl *development*);
- kasutamise etapp (ingl *implementation*);
- hinnangu andmise etapp (ingl *evaluation*).

(Põldoja, 2016)

Analüüsi etapis tutvus autor esmalt Põhikooli riiklikku õppekava (2011) ning õppekava Lisa 2 ainevaldkonna „Võõrkeeled“ sisuga. Ühe olulise võõrkeelte õppimise eesmärgina rõhutab õppekava õpilase toetamist kujunemaks kultuuriteadlikuks inimeseks, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kes väärtustab seda. Sellest tulenevalt soovis autor luua õppematerjali, mis tutvustab õpilastele üht inglise keelt kõnelevat riiki ja selle kultuuri. Põhinedes autori isiklikule huvile sai valituks Uus-Meremaa ning maoori kultuur. Autor soovis valida õppematerjali teemaks riigi ja kultuuri, mis oleks õpilastele vähem tuntud. Olles ise tutvunud mitmete inglise keele õpikutega, mis koolides kasutusel on, võib väita, et need sisaldavad rohkem anglo-ameerika kultuuri tutvustavat materjali, kuid vähe on infot teiste inglise keelt kõnelevate maade kohta. Seega võis eeldada, et Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamine on õpilaste jaoks uudne. Põhikooli riikliku õppekava (2011) järgi sobivad kultuurierinevuste mõistmiseks ja kultuuriteemade õpetamiseks meediakanalid ja autentsed audiovisuaalsed materjalid ning info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt internetist). Samuti on oluline, et kasutatav õppematerjal oleks mitmekesine ja nüüdisaegne. Seda silmas pidades soovis töö autor luua autentsetel materjalidel põhineva õppematerjali.

Kavandamise ja väljatöötamise etapp kulgesid paralleelselt õpiväljundeid sõnastades ja õppematerjali sisu välja töötades. Õppematerjali koostamisel peeti silmas, et materjal moodustaks ühtse terviku. Terviku moodustamiseks keskendus üks tööleht Uus-Meremaa tutvustamisele, et õpilased saaksid üldise ülevaate sellest riigist, loodusest ja seotud sõnavarast. Järgmine tööleht („Maori culture“) tutvustas õpilastele maooride kultuuri (riietus,

tervitused, traditsioonid, söögi tegemise viis) ning võimaldas võrrelda seda suuliste ülesannete kaudu nii teiste inglise keelt kõnelevate maade kui õpilaste enda traditsioonide ja kultuuriga. Kolmas tööleht „A visit to a Maori village“ eeldas tööd turismibrošüüri, millest õpilased pidid leidma informatsiooni ja planeerima ise oma külaskäigu Maoori külla, mida brošüür tutvustas. Viimase õppematerjali osana koostas töö autor lauamängu, mis oli mõeldud teema kordamiseks ja kinnistamiseks ning võimaldas taaskord brošüürist infot otsida. Kuigi autorile oli oluline konteksti ja terviku loomine, koostati materjal nii, et iga selle osa oleks võimalik kasutada ka iseseisvalt. Selleks sõnastati nii töölehtede üldeesmärgid kui iga harjutuse puhul täpsemad eesmärgid.

Harjutuste hulka kuulusid nii kirjalikud kui suulised ülesanded, mis kõik taotlesid õpilase kultuuriteadlikkuse arengut. Selleks tutvustati mitmekülgsete materjalide ja ülesannete näol õpilastele maoori kultuuri ning suunati neid võrdlema seda enda või mõne teise inglise keelt kõneleva riigi kultuuriga. Autentsete materjalidena kasutati töölehtede juures fotosid, videosid, internetilehekülge ja turismibrošüüri. Harjutuste seas oli pedagoogiliste ülesannete kõrval ka autentseid ülesandeid nagu turismibrošüüri abil reisi planeerimine, kaaslasega suuliselt kultuuride võrdlemine ja info otsimine internetist.

Õppematerjali saateks koostati ka üldtutvustus õpetajatele, mis selgitas, et materjali võib kasutada komplektina või valikuliselt vastavalt õpetaja soovile ning materjali kasutamisel ei pea lähtuma töö autori esitatud lahendamiskäigust, vaid võib iga ülesannet muuta vastavalt grupi vajadustele. Õppematerjali osana koostati lisaks veel õpetajate lehed vastustega, mis järgisid iga ülesande puhul peamiselt järgmist ülesehitust:

- 1) ülesande eesmärgid;
- 2) ülesande lahendamiskäik;
- 3) vastused.

Samuti oli lisatud mõne ülesande puhul täiendav info teema kohta, link videole või vajalikud vahendid (nt nutiseadmed), kui ülesanne seda eeldas.

Kasutamise etapis katsetasid kolm Tallinna koolide inglise keele õpetajat oma 5. või 6. klasside õpilastega õppematerjali, kas osaliselt või täielikult. Nii õppematerjal kui tagasisideankeedid õpilastele viidi prinditult uuringus osalenud õpetajatele koolidesse. Õpetajad said peale õppematerjaliga tutvumist otsustada, milliseid osi koostatud õppematerjali komplektist nad soovivad kasutada. Enne materjali kasutamist teavitati õpilasi ja nende lapsevanemaid uuringust ning võimaldati õpilastel uuringus osalemisest loobuda. Õppematerjali katsetati õpetajate poolt mitme koolitunni vältel vastavalt oma võimalustele ja soovidele. **Hinnangu andmise etapis** küsitleti nii õpilasi kui õpetajaid. Õpilased andsid oma

hinnangu koostatud õppematerjalile ja selle kasutamisele täites kirjalikult tagasisideankeedid iga õppematerjali osa kohta. Materjali kasutanud õpetajatega viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud.

Valim

Õpetajad. Autori poolt koostatud õppematerjali katsetasid ja hindasid kolm Tallinna koolide inglise keele õpetajat. Üks õpetaja katsetas materjali kahe 6. klassi grupiga, teine õpetaja ühe 5. klassi ja ühe 6. klassi grupiga ning kolmas õpetaja ühe 5. klassi grupiga. Tegemist oli mugavusvalimiga. Mugavusvalim võimaldab kaasata uuringusse inimesi uurijale kergesti kättesaadavate huvialuste hulgast, lähtudes sealjuures uuritavate koostöövalmiduse põhimõttest (Õunapuu, 2014).

Õpilased. Õpetajad katsetasid materjali õpilastega, kellele nad õpetasid inglise keelt. Õpilased õppisid 5. või 6. klassis ning olid alustanud inglise keele õpinguid A-võõrkeelena 3. klassis. Kokku oli valimis 66 õpilast. Õpetajad võisid ise otsustada, kas neil on võimalik katsetada kogu materjali või selle erinevaid töölehti.

Töölehte „About New Zealand“, „Maori culture“ ja „A visit to a Maori village“ katsetasid kõik 5 gruppi. Esimest kahte nimetatud töölehtedest hindas 65 ja kolmandat 66 õpilast. Lauamängu „Maori board game“ katsetasid kolm 6. klassi ja üks 5. klassi grupp, kokku 52 õpilast.

Andmekogumine

Intervjuud õpetajatega. Õpetajate hinnangu saamiseks koostatud õppematerjalile ja autentsete materjalide kasutamisele viidi nendega läbi individuaalsed poolstruktureeritud intervjuud. Selline andmekogumisviis valiti, sest see võimaldab kasutada ettevalmistatud intervjuukava, kuid lubab muuta küsimuste järjekorda ning esitada täpsustavaid küsimusi (Sotsiaalse analüüsi..., 2014). Intervjuu kava (Lisa 2) koostas töö autor ise ning see jaotus järgnevateks osadeks:

- 1) sissejuhatavad taustaküsimused;
- 2) küsimused, milles paluti anda oma hinnang autori poolt koostatud ja õpetajate poolt katsetatud õppematerjalile;
- 3) küsimused, millega taheti teada õpetajate arvamust autentsete materjalide kasutamise kasutegurite kohta inglise keele tunnis;
- 4) küsimused, millega taheti teada õpetajate arvamust autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele inglise keele tunnis.

Intervjuud viidi läbi internetis, Zoom'i keskkonnas. Neile eelnes selgitus intervjuu eesmärgist ja konfidentsiaalsusest ning samuti paluti luba intervjuu salvestamiseks. Intervjuud kestsid keskmiselt 40 minutit. Kõik intervjuud transkribeeriti automaatselt Tallinna Tehnikaülikooli Küberneetika Instituudi foneetika- ja kõnetehnoloogia laboris väljatöötatud veebipõhist kõnetuvastustehnoloogiat kasutades. Seejärel kuulas ja kontrollis töö autor kõik intervjuud üle ning parandas vead.

Õpilaste tagasisideankeet. Õpilaste hinnangu saamiseks kasutati töö autori poolt koostatud paberkandjal ankeete (Lisa 3). Õppematerjali iga töölehe ja lauamängu kohta koostati eraldi ankeet, et õpetajad saaksid kasutada endale sobivaid materjale ning õpilased saaksid sellest lähtuvalt anda materjalile tagasisidet. Ankeetides olevaid väiteid paluti õpilastel hinnata 4-pallisel Likerti skaalal (4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse). Väited jagunesid mõtteliselt kolme plokki:

- 1) õpilaste hinnang (arusaadavus, jõukohasus, meelepärased) koostatud materjalile;
- 2) õpilaste hinnang kasutatud autentsele materjalile;
- 3) õpilaste hinnang potentsiaalsete autentsete materjalidega kaasnevatele probleemidele.

„About New Zealand“ ja „Maori culture“ tagasisideankeetidel oli lisaks kaks avatud küsimust, milles paluti õpilastel märkida enda jaoks kõige meeldivam ja kõige keerulisem ülesanne ning oma valikut põhjendada.

Andmeanalüüs

Intervjuud. Intervjuudest valminud transkriptsioonid sisestati Microsoft Word failidena andmetöötlusprogrammi QCAmap (a Software for Qualitative Content Analysis), mille puhul on tegemist tasuta veebipõhise interaktiivse kvalitatiivse sisuanalüüsi rakendusega. Selles programmis toimus intervjuude analüüs uurimisküsimuste põhiselt. Korduvlugemise käigus märkis töö autor tekstis ära tähenduslikud üksused (märksõnad või fraasid) vastavalt uurimisküsimustele. Tähenduslikest üksustest moodustati sisule vastavad koodid. Näide sobiva koodi moodustamisest tähenduslikest üksustest on esitatud Tabelis 1. Seejärel koondati koodid omakorda kategooriatesse. Näide koodidest kategooria moodustamisest on esitatud Tabelis 2.

Tabel 1. Täenduslikest üksustest koodi tekkimise näide kolmanda uurimisküsimuse analüüsil.

Täenduslik üksus	Kood
<i>Sellepärast, et mina isiklikult tunnen väga tihti seda, et mul ei ole aega.</i>	Vähe aega
<i>Pigem on see, et õpetajal ei ole aega neid võib-olla nii huvitavaid ja põnevaid asju ise genereerida.</i>	
<i>Kui sul seda aega ei ole, siis sa lihtsalt ei leia ja ongi kõik.</i>	

Tabel 2. Koodidest kategooria moodustamise näide kolmanda uurimisküsimuse analüüsil.

Kood	Kategooria
Vähe aega	Lisatöö õpetajale
Aeguvad kiiresti	
Keeruline leida	
Sama materjal pole sobilik igale klassile	

Esimese uurimisküsimuse juurde tekkis 3 kategooriat, teise ja kolmanda uurimisküsimuse juurde 2 kategooriat, mis on esitatud ja selgitatud tulemuste osas.

Tagasisideankeedid. Ankeetküsitluste abil kogutud statistilised andmed sisestati Microsoft Office (2016) programmi ning kodeeriti. Seejärel analüüsiti andmeid IBM SPSS Statistics (2021) andmetöötlusprogrammi kasutades. Analüüsis kasutati sagedustabeleid ja aritmeetilisi keskmisi väidete järjestamiseks.

Tulemused

Magistritöö eesmärgiks oli koostada autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks II kooliastme inglise keele tunnis ning selgitada välja õpilaste ja õpetajate hinnangud materjali ja selle kasutamise kohta. Andmeanalüüsi tulemustes on õpilaste ja õpetajate hinnangud esitatud eraldi kolme uurimisküsimuse kaupa.

Õpilaste hinnang koostatud õppematerjalile

Õpilaste hinnangu saamiseks koostatud õppematerjalile paluti neil hinnata etteantud väiteid 4-pallisel Likerti skaalal (4 – nõustun täielikult; 1 – ei nõustu üldse). Iga töölehe kohta täitsid õpilased eraldi tagasisideankeedi, mis võimaldas analüüsida igat õppematerjali osa iseseisvalt

ning hiljem teha üldistusi kogu komplekti kohta. Väited 1–6 tagasisideankeetides võimaldasid õpilastel hinnata koostatud õppematerjali arusaadavust, jõukohasust ja meelepärasust.

Tööleht „About New Zealand“

Töölehe „About New Zealand“ kohta andsid tagasisidet 5 inglise keele gruppi, kokku 65 õpilast. Keskmiselt kõige kõrgemalt hindasid õpilased väidet *Ülesannete juhised olid arusaadavad* ($M=3,88$; $SD=0,331$) ja väidet *Sain hakkama kõigi ülesannetega* ($M=3,88$; $SD=0,331$). 87,7% õpilastest märkis nende väidete vastuseks *nõustun täielikult*, ülejäänud märkisid vastuseks *pigem nõustun*. Keskmiselt kõige madalamalt hinnati väidet *Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad* ($M=3,12$; $SD=0,650$), millele märkis vastuseks *pigem ei nõustu* 15,4% ning *nõustun täielikult* 27,7% vastanutest. Õpilaste täpsemad hinnangud väidetele on esitatud tabelis 3.

Tabel 3. Õpilaste hinnangud „About New Zealand“ töölehele.

Väide	Vastanute arv				M	SD
	4	3	2	1		
Töölehe ülesanded olid jõukohased.	46	10	7	2	3,54	0,812
Töölehe ülesanded olid huvitavad.	32	26	7	0	3,38	0,678
Ülesannete juhised olid arusaadavad.	57	8	0	0	3,88	0,331
Sain hakkama kõigi ülesannetega.	57	8	0	0	3,88	0,331
Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad.	18	37	10	0	3,12	0,650
Tööleht oli hästi kujundatud.	41	22	2	0	3,60	0,553

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

Lisaks paluti õpilastel avatud küsimusena valida ülesanne, mis neile meeldis kõige rohkem ja oma arvamust põhjendada. „About New Zealand“ töölehel oli kokku kolm ülesannet, millest ülesanne nr 2 „Bingo“ meeldis enim 43,1% õpilastest ja ülesanne nr 3 „Use the internet to find more information about New Zealand“ 40% õpilastest. Ülesande nr 2 valiku põhjenduseks toodi enamasti video olemasolu ning ülesande nr 3 valinud õpilased tõid välja selliseid märksõnu nagu „ise info otsimine“, „uued teadmised“ ja „lipu värvimine“.

Samuti paluti õpilastel märkida nende jaoks kõige keerulisem ülesanne ning oma valikut põhjendada. 17 õpilast leidis, et raskeid ülesandeid ei olnud. Küsimusele vastanutest

66% leidis, et kõige keerulisem oli ülesanne nr 3, mille selgituseks toodi enim seda, et see võttis teistest ülesannetest kauem aega. 25,5% õpilastest valis kõige keerulisemaks ülesande nr 2, mille puhul mitmed vastanutest leidsid, et video nõudis palju keskendumist, ja 6,4% õpilastest leidis, et ülesanne nr 1 „Match the words from the box with the correct meaning“ oli kõige keerulisem, sest sisaldas uusi sõnu.

Tööleht „Maori culture“

„Maori culture“ töölehe kohta andis tagasisidet 65 õpilast. Keskmiselt kõige kõrgemalt hindasid õpilased väidet *Sain hakkama kõigi ülesannetega* ($M=3,89$; $SD=0,312$), mille puhul 89,2% õpilast märkisid vastuseks *nõustun täielikult* ja 10,8% *pigem nõustun*. Samuti kõrgelt hindasid õpilased väidet *Ülesannete juhised olid arusaadavad* ($M=3,83$; $SD=0,417$), mille puhul märkisid 84,6% õpilastest vastuseks *nõustun täielikult* ja 13,8% *pigem nõustun*. Üks õpilane märkis selle väite juures vastuseks *pigem ei nõustu*. Keskmiselt kõige madalamalt hindasid õpilased väidet *Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad* ($M=3,05$; $SD=0,759$), mille puhul märkis vastuseks *nõustun täielikult* 26,2%, *pigem nõustun* 56,9% ning *pigem ei nõustu* 12,3%. *Ei nõustu üldse* valis vastuseks 4,6% õpilastest. Õpilaste täpsemad hinnangud on välja toodud tabelis 4.

Tabel 4. Õpilaste hinnangud „Maori culture“ töölehele

Väide	Vastanute arv					
	4	3	2	1	M	SD
Töölehe ülesanded olid jõukohased.	49	8	4	4	3,57	0,865
Töölehe ülesanded olid huvitavad.	39	23	2	1	3,54	0,639
Ülesannete juhised olid arusaadavad.	55	9	1	0	3,83	0,417
Sain hakkama kõigi ülesannetega.	58	7	0	0	3,89	0,312
Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad.	17	37	8	3	3,05	0,759
Tööleht oli hästi kujundatud.	44	20	1	0	3,66	0,509

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

„Maori culture“ töölehel enim meeldinud ülesandeks valisid õpilased ülesande nr 4 „Guess the right order of making a *hangi*“. Selle märkis vastuseks 50,8% vastanutest, kes tõid valiku põhjenduseks välja põhiliselt kahte tunnust: video vaatamine ja uus informatsioon

toidu valmistamisest. Kõige vähem valiti enim meeldinud ülesandeks töölehel harjutust nr 1 „Write true sentences about the picture“, mille märkis ära 3 õpilast.

Töölehe kõige keerulisema ülesande jättis tagasisideankeedis märkimata 23 õpilast, kellest 22 kirjutasid põhjenduseks, et nende jaoks olid kõik ülesanded lihtsad. Küsimusele vastanutest 76,2% märkis vastuseks ülesande nr 4, tuues enamasti põhjuseks, et see võttis rohkem aega, nõudis keskendumist või oli keeruline uudse informatsiooni tõttu.

Tööleht „A visit to a Maori village“

„A visit to a Maori village“ töölehele andis tagasisidet 66 õpilast. Keskmiselt kõige kõrgemalt hindasid õpilased väidet *Ülesande juhis oli arusaadav* ($M=3,73$; $SD=0,542$), millele vastuseks märkis *nõustun täielikult* 77,3% kõigist vastanutest. Kolm õpilast valis vastuseks *pigem ei nõustu*. Kõrgelt hindasid õpilased ka väidet *Sain hakkama brošüüri abil reisi planeerimisega* ($M=3,64$; $SD=0,485$), mille puhul märkis vastuseks *nõustun täielikult* 63,6% ja *pigem nõustun* 36,4% kõigist vastanutest. Väitele *Reisi planeerimine oli huvitav* ($M=3,52$; $SD=0,662$) valis vastuseks *pigem ei nõustu* kuus õpilast. Ülejäänud õpilased valisid antud väitele vastuseks *nõustun täielikult* või *pigem nõustun*. Keskmiselt kõige madalamalt hindasid õpilased väidet *Ülesanne oli mulle liiga lihtne* ($M=2,68$; $SD=0,788$), mille vastuseks märkis *ei nõustu üldse* või *pigem ei nõustu* 42,4% õpilastest ning *pigem ei nõustu* või *nõustun täielikult* 57,6% vastanutest. Õpilaste täpsed hinnangud väidetele „A visit to a Maori village“ töölehe kohta on esitatud tabelis 5.

Tabel 5. Õpilaste hinnangud „A visit to a Maori village“ töölehele.

Väide	Vastanute arv					M	SD
	4	3	2	1			
Brošüüri abil reisi planeerimine oli mulle jõukohane.	36	28	2	0	3,52	0,561	
Reisi planeerimine oli huvitav.	40	20	6	0	3,52	0,662	
Ülesande juhis oli arusaadav.	51	12	3	0	3,73	0,542	
Sain hakkama brošüüri abil reisi planeerimisega.	42	24	0	0	3,64	0,485	
Ülesanne oli mulle liiga lihtne.	10	28	25	3	2,68	0,788	
Tööleht oli hästi kujundatud.	38	26	1	1	3,53	0,613	

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

Lauamäng „Maori board game“

„Maori board game“ lauamängule andis tagasisidet neli inglise keele gruppi, kokku 52 õpilast. Keskmiselt kõige kõrgemalt hindasid õpilased väidet *Sain hakkama kaartide jaoks vajaliku info leidmisega brošüürist* ($M=3,88$; $SD=0,323$). Sellele järgnes väide *Lauamängu juhised olid arusaadavad* ($M=3,77$; $SD=0,546$), mille puhul 3 õpilast märkis vastuseks *pigem ei nõustu*. Kõrgelt hindasid õpilased veel väidet *Lauamäng oli huvitav* ($M=3,71$; $SD=0,536$), mille juures 75% kõigist vastanutest valis vastuseks *nõustun täielikult*. Kaks õpilast märkis, et nad *pigem ei nõustu* selle väitega. Kõige madalamalt hindasid õpilased väidet *Väited kaartidel olid minu jaoks liiga lihtsad* ($M=3,02$; $SD=0,727$). Õpilaste täpsemad hinnangud lauamängule on esitatud tabelis 6.

Tabel 6. Õpilaste hinnangud „Maori board game“ lauamängule

Väide	Vastanute arv					M	SD
	4	3	2	1			
Lauamäng oli mulle jõukohane.	43	4	2	3		3,67	0,810
Lauamäng oli huvitav.	39	11	2	0		3,71	0,536
Lauamängu juhised olid arusaadavad.	43	6	3	0		3,77	0,546
Sain hakkama kaartide jaoks vajaliku info leidmisega brošüürist.	46	6	0	0		3,88	0,323
Väited kaartidel olid minu jaoks liiga lihtsad.	13	28	10	1		3,02	0,727
Lauamäng oli hästi kujundatud.	36	13	3	0		3,63	0,595

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

Õpilaste hinnang autentsete materjalide kasuteguritele

Lisaks koostatud õppematerjalile hinnangu andmisele, paluti õpilastel igas küsimustikus hinnata etteantud väiteid kasutatud autentsete materjalide kohta 4-pallisel Likerti skaalal (4 – nõustun täielikult; 1 – ei nõustu üldse). Etteantud väited varieerusid sõltuvalt töölehe täitmiseks kasutatud autentsetest materjalidest. Igas tagasisideankeedis esitati neli väidet, milles sooviti hinnangut autentsele materjalile ja selle kasutamisele inglise keele tunnis.

Töölehe „About New Zealand“ autentsete materjalide juures hindasid õpilased keskmiselt kõige kõrgemalt väidet *Sain töölehte täites uusi teadmisi Uus-Meremaa kohta* ($M=3,71$; $SD=0,551$) ning „Maori culture“ töölehe puhul kõige kõrgemalt väidet *Sain*

töölehte täites uusi teadmisi maooride kohta ($M=3,83$; $SD=0,417$). „Maori board game“ lauamängu juures hinnati kõige kõrgemalt väidet *Kordasin lauamängu mängides varasemaid teadmisi maoori kultuuri kohta* ($M=3,60$; $SD=0,634$). „A visit to a Maori village“ töölehe juures hindasid õpilased kõige kõrgemalt väidet *Brošüüri kasutamine inglise keele tunnis oli uudne* ($M=3,71$; $SD=0,627$), mille puhul märkis 62 õpilast vastuseks *nõustun täielikult* või *pigem nõustun*. Neli õpilast valis vastuseks *pigem ei nõustu* või *ei nõustu üldse*. Kõige madalamalt hinnati tagasisideankeetides väidet *Tahaksin inglise keele tundides rohkem ise reise planeerida* ($M=3,06$; $SD=0,892$). Õpilaste täpsemad hinnangud kõikide autentsete materjalide kasutegurite teemaplokki kuuluvate väidete kohta on esitatud tabelis 7.

Tabel 7. Õpilaste hinnangud autentsete materjalide kasuteguritele

Õppematerjal	Väide	Vastanute arv					
		4	3	2	1	M	SD
„About New Zealand“	Sain töölehte täites uusi teadmisi Uus-Meremaa kohta.	49	13	3	0	3,71	0,551
	Ülesannete lahendamiseks kasutatud materjal (veebileht ja video) oli uudne.	31	25	8	1	3,32	0,752
	Video tegi ülesande täitmise põnevaks.	36	20	9	0	3,42	0,727
	Tahaksin inglise keele tundides rohkem ise infot internetist otsida.	22	35	7	1	3,20	0,689
„Maori culture“	Sain töölehte täites uusi teadmisi maooride kohta.	55	9	1	0	3,83	0,417
	Ülesannete lahendamiseks kasutatud materjal (fotod ja videod) oli uudne.	30	26	6	3	3,28	0,820
	Fotod ja videod tegid töölehe täitmise põnevaks.	48	12	4	1	3,65	0,672
	Tahaksin inglise keele tundides rohkem taolisi materjale (fotod ja videod) kasutada.	37	22	4	2	3,45	0,751
„A visit to a Maori village“	Sain brošüürist uusi teadmisi maooride kohta.	45	17	3	1	3,61	0,653
	Brošüüri kasutamine inglise keele tunnis oli uudne.	52	10	3	1	3,71	0,627
	Brošüüri kasutamine tegi ülesande põnevaks.	39	23	4	0	3,53	0,613
	Tahaksin inglise keele tundides rohkem ise reise planeerida.	25	23	15	3	3,06	0,892
„Maori board game“	Sain lauamängu mängides uusi teadmisi maoori kultuurist.	26	16	7	3	3,25	0,905
	Kordasin lauamängu mängides varasemaid teadmisi maoori kultuuri kohta.	34	16	1	1	3,60	0,634
	Brošüüri kasutamine tegi lauamängu mängimise põnevaks.	30	17	5	0	3,48	0,671
	Tahaksin inglise keele tundides rohkem brošüüre kasutada.	23	17	10	2	3,17	0,879

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

Õpilaste hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele

Viimase teemaplokina oli igas tagasisideankeedis esitatud kaks kuni kolm väidet probleemide kohta, mis võivad esineda autentseid materjale kasutades. Õpilastel paluti neid hinnata 4-pallisel Likerti skaalal (4 – nõustun täielikult; 1 – ei nõustu üldse).

Keskmiselt kõige kõrgemalt hinnati kõikides ankeetides lauseid, milles väideti, et võõrad sõnad raskendasid ülesannete lahendamist. Väite *Võõrad sõnad brošüüris raskendasid ülesannete lahendamist* ($M=1,65$; $SD=0,712$) juures märkis 86,4% õpilastest vastuseks *pigem ei nõustu* või *ei nõustu üldse*. Üheksa õpilast valis vastuseks *pigem nõustun*. Töölehe „Maori culture“ juures märkis väite *Võõrad sõnad videos raskendasid ülesande lahendamist* ($M=1,45$; $SD=0,708$) vastuseks *pigem ei nõustu* või *ei nõustu üldse* 87,7% vastanutest. Ülejäänud kaheksa õpilast valis vastuseks *pigem nõustun*.

Keskmiselt kõige madalamalt hinnati „About New Zealand“ töölehte käsitlevas tagasisideankeedis väidet *Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi* ($M=1,18$; $SD=0,429$), mille puhul 98,5% õpilastest märkis vastuseks *ei nõustu üldse* või *pigem ei nõustu*. Üks õpilane valis vastuseks *pigem nõustun*. Sarnaselt kõige madalamalt hinnati sama väidet ka teistes töölehtede kohta käivates küsimustikes. Väitele *Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi* märkis vastuseks *ei nõustu üldse* või *pigem ei nõustu* 93,8% „Maori culture“ ($M=1,29$; $SD=0,579$) ning 97% „A visit to a Maori village“ ($M=1,26$; $SD=0,506$) töölehe tagasisideankeetidele vastanutest. „Maori board game“ lauamängu puhul hindasid õpilased väidet *Vajasin lauamängu mängides õpetaja abi* ($M=1,17$; $SD=0,550$) samuti kõige madalamalt. 96,2% vastanutest märkis selle väite puhul vastuseks *ei nõustu üldse* või *pigem ei nõustu*. Õpilaste täpsemad hinnangud autentsete materjalidega kaasnevatele potentsiaalsetele probleemidele on esitatud tabelis 8.

Tabel 8. Õpilaste hinnangud autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele.

Õppematerjal	Väide	Vastanute arv					
		4	3	2	1	M	SD
„About New Zealand“	Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi.	0	1	10	54	1,18	0,429
	Võõrad sõnad ülesannetes raskendasid ülesande sooritamist.	1	7	24	33	1,63	0,741
	Internetist ise info otsimine oli keeruline.	0	0	16	49	1,25	0,434
„Maori culture“	Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi.	0	4	11	50	1,29	0,579
	Võõrad sõnad videos raskendasid ülesande lahendamist.	0	8	13	44	1,45	0,708
„A visit to a Maori village“	Vajasin ülesande lahendamisel õpetaja abi.	0	2	13	51	1,26	0,506
	Võõrad sõnad brošüüris raskendasid ülesande lahendamist.	0	9	25	32	1,65	0,712
	Google Maps'i kasutamine oli minu jaoks keeruline.	0	4	17	45	1,38	0,602
„Maori board game“	Vajasin lauamängu mängides õpetaja abi.	1	1	4	46	1,17	0,550
	Võõrad sõnad brošüüris raskendasid lauamängu mängimist.	2	4	10	36	1,46	0,803
	Brošüürist info otsimine oli minu jaoks keeruline.	1	3	5	43	1,27	0,660

Märkused. M – keskmine; SD – standardhälve; 4 – nõustun täielikult; 3 – pigem nõustun; 2 – pigem ei nõustu; 1 – ei nõustu üldse

Õpetajate hinnang koostatud õppematerjalile

Õpetajate hinnangu saamiseks koostatud õppematerjali arusaadavusele, jõukohasusele ja meelepärasusele viidi nendega läbi poolstruktureeritud intervjuud. Tulemustes tuuakse välja tsitaate õpetajate intervjuudest, mille juures on sulgudes esitatud vastava intervjuueritava number. Tsitaate on võimalikult vähe korrigeeritud. Välja on jäetud sõna kordused ning ebaolulised või üleliigsed sõnad. Töö seisukohast mitteolulised tekstilõigud asendati sümboliga /.../.

Intervjuusid analüüsides tekkisid õpetajate hinnangu kohta koostatud õppematerjalile kolm kategooriat: 1) terviklik ja mitmekesine materjal; 2) uued kultuuriteadmised; 3) jõukohasus.

Kõik intervjuueritavad leidsid, et neile koostatud õppematerjal meeldis ning nad kasutaksid seda ka tulevikus. Õpetajatele meeldis, et materjal lõi tervikliku konteksti mitmeks tunniks ning tegi sellega info hästi tarbitavaks ja ka ülesanded huvitavamaks, sest võimaldas õpilastel tutvuda keele ja kultuuriga ühe teema raames. Terviklikkuse ühe aspektina toodi välja, et koostatud materjal haakus hästi õppekava ja õpiku teiste teemadega.

/.../ see läheb hästi kokku igasuguste erinevate teemadega, mis seal on: turism ja erinevad kultuurid /.../ Et ma kindlasti kasutaksin. (Õpetaja 2)

Lisaks sellele, et materjal on õpetajate sõnul heas seoses õpitavate teemadega, toodi intervjuudes välja ka ülesannete mitmekesisust. Intervjuueritavad leidsid, et õppematerjali ülesanded võimaldasid harjutada erinevaid oskusi nagu kuulamine, kirjutamine ja lugemine. Samuti leidsid intervjuueritavad, et õppematerjali oli õpetaja seisukohast mugav kasutada, sest kõik ülesanded ja materjalid olid hästi lahti kirjutatud. See lõi nende silmis tervikliku ja mitmekesise õppematerjali.

Õpetajate sõnul oli õppematerjalis tutvustatud teema õpilastele kultuuriliselt uudne ning nende poolt kasutatavates õpikutes maoori kultuuri sellisel määral ei tutvustata. Intervjuueritavad leidsid, et see tegi õppematerjali õpilaste jaoks huvitavaks.

/.../ Sisu oli neile huvitav. Eriti sellest teisest töölehest edasi, kus ta läks juba väga kultuuripõhiseks. /.../ Ka minu jaoks olid väga mitmed asjad uued, sest ma ei ole kunagi Uus-Meremaa kultuuri süvitsi uurinud. (Õpetaja 3)

Õpetaja 1 sõnul tekitas uudne kultuuriline informatsioon tema õpilaste seas palju arutelusid. Ta tõi välja, et tervituste ja maoori tantsudega seotud ülesanded panid õpilasi oma arvamust avaldama. Enim pakkus huvi ja tekitas arutelu tema sõnul *hangi* küpsetamise teema, mis oli õpilaste jaoks uudne. Kõigi õpetajate arvates aitas õppematerjali õpilaste jaoks huvitavamaks teha see, et neil puudusid varasemad põhjalikud teadmised Uus-Meremaa ja maoori kultuurist.

Kuigi koostatud õppematerjal oli õpetajate sõnul sisult õpilaste jaoks uudne ja põnev, leidsid nad, et keeleliselt oli materjal nii 5. kui 6. klasside jaoks lihtne. Õpetajad tõid välja, et

ülesanded õpilastele raskust ei valmistanud ning olid oma olemuselt ja keelelisest aspektist vaadatuna kerged.

Nad ise ütlesid, et öelge edasi, et see on kuuendale klassile natuke lihtne /.../ Kuigi ma ei saaks öelda, et nad oleks kõikide ülesannetega ideaalselt hakkama saanud. /.../ Kuuendale, ma pakun, on äkki natuke liiga kerge. Mitte et nad teaks hullult palju. Mitte seda. Aga ütleme, ülesandeid nad ootavad võib-olla natuke raskemaid. (Õpetaja 1)

Õppematerjali keelise lihtsuse tõttu leidsid Õpetajad 1 ja 2, et materjali võiks proovida katsetada ka nooremates klassides. Õpetaja 3 selle soovitusel ei nõustunud, sest ei olnud kindel, kas õpilaste kultuuriline arusaamine võimaldaks materjali kasutatada nooremate õpilastega. Sellegipoolest arvasid kõik õpetajad, et kasutaksid samas vanuseastmes materjali ka edaspidi, võttes selleks siis kas vähem aega või lisades keeleliselt väljakutseid pakkuvaid ülesandeid juurde.

Õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele

Analüüsisid õpetajate hinnanguid autentsete materjalide kasuteguritele tekkisid järgmised kategooriad: 1) õpikuväline; 2) sõnavara ja keele osaoskuste arendamine.

Kõik intervjuueeritavad leidsid, et autentsete materjalide kasutamine võõrkeeleeõppes on kasulik. Õpetajad 1 ja 2 leidsid, et õpikud ei kata piisavalt erinevate kultuuridega seotud teemasid ning seetõttu võimaldavad tundides kasutatavad autentsete lisamaterjalid laiendada õpilaste teadmisi. Õpetaja 3 mainis aga, et õpik ja töövihik, mida tema oma õpilastega kasutab, hõlmab piisavalt kultuuriteemasid. Siiski arvasid kõik õpetajad, et kasutatud autentsete materjalid olid õpilaste jaoks põnevamad kui tavapärane õpiku ja töövihikuga töötamine. Ühe põhjusena toodi välja, et koostatud autentne materjal sisaldas õpilaste jaoks uutset kultuurilist informatsiooni ning oli seetõttu põnev. Teise põhjusena tõi Õpetaja 1 välja õpikute ja autentse materjali erineva formaadi.

Tegelikult nad ju õpivad viiendast üheksandani sama grupi õpikute järgi. See ülesehitus hakkab neile pähe kuluma juba ja siis nad nagu ootavad mingisugust teistmoodi asja. (Õpetaja 1)

Autentsetes materjalides näevad intervjuueeritavad võimalust tunde ja kasutatavat õppematerjali mitmekesistada ning seeläbi õpilaste jaoks põnevamaks teha. Õpetajad töid

välja, et koostatud õppematerjalis sisalduvaid autentseid materjale kasutades märkasid nad, et videod elavdasid õpilasi ning brošüüri käes hoidmine ja sellest info otsimine oli õpilastele uudne ja põnev.

Autentsete materjalide kasutamise kasutegurina toodi välja ka sõnavara arendamise võimalust. Õpetajad leidsid, et autentset materjalid tutvustavad õpilastele keelt ja sõnavara, mille juurde inglise keelt võõrkeelena kõnelevad õppijad tihtipeale varasemas kooliastmes ei jõua. Intervjueeritavate sõnul saab sõnavara arendada nii autentsete lugemis- kui kuulamismaterjalide abil. Õpetaja 3 sõnul on autentsetel audiomaterjalidel oluline roll nii uue sõnavara õpetamisel kui ka õpilaste harjutamisel erinevate kõnelejate aktsentide ja kõnetempoga.

/.../ kuulata erinevaid aktsente ja hääldusi, see on kindlasti oluline, sest muidu ühel hetkel üheksanda klassi lõpus, kes inglise keele eksami valib, avastab, et teda ei ole tegelikult treenitud kuulama erinevate inimeste kõnelemist, mis tegelikult tekitab nendes väga palju frustratsiooni. (Õpetaja 3)

Lisaks videotele said õpilased õpetajate sõnul uusi sõnavaralisi teadmisi ka lugemistekstidest. Õpetaja 1 tõi välja, et brošüürist info otsimise ülesanne suunas õpilasi autentset materjali täielikult läbi lugema ning seda tehes tutvusid nad ka uue sõnavaraga. Õpetajate sõnul aitas autentne materjal ja sellega kaasnevad ülesanded harjutada erinevaid keele osaoskusi nagu kuulamine, lugemine ja rääkimine.

Õpetajate hinnang autentsete materjalidega kaasnevatele probleemidele

Analüüsides intervjuudes õpetajate hinnanguid autentsete materjalidega kaasnevatele probleemidele, tekkis kaks kategooriat: 1) lisatöö õpetajale; 2) õpetaja abi vajamine.

Autentsete materjalide kasutamise puhul näevad õpetajad suurimat probleemi lisakoormuses, mida see neile tekitab. Õpetajad 1 ja 2 tõid välja, et neil on vähe aega autentsete materjalide otsimiseks ja lisaülesannete koostamiseks. Samuti on nende sõnul probleemiks see, et samad autentset materjalid ja ülesanded ei pruugi sobida igale grupile ning seega on vaja neid igal aastal kohandada. Lisaks sellele leiavad nad, et autentset materjalid võivad kiiresti aeguda ja seetõttu ei saa kindel olla, et materjali saab ka järgnevatel aastatel kasutada. Kõik see suurendab nende sõnul õpetajate töökoormust. Veel arvas Õpetaja 2, et autentseid materjale ei ole lihtne leida.

/.../ nagu ma ütlesin siis neid on keeruline leida. /.../ okei, kasutame brošüüre, aga kust ma neid leian? (Õpetaja 2)

Õpetaja 3 eelnimetatud punkte probleemidena ei näinud. Ta tundis, et autentset materjali on palju ja seda on lihtne leida ning kuna ta tarbib seda ka isiklikult väljaspool tööd, siis tema jaoks lisamaterjali leidmine suur ajakulu ei ole.

Üks probleem, mis õpetajate sõnul autentse materjali kasutamisega kaasneda võib, on see, et õpilased võivad vajada rohkem õpetaja abi. Õpetajad tõid välja, et autentse materjali valimisel on oluline leida õpilastele keeleliselt sobiv materjal, et see ei pärsiks nende motivatsiooni. Autentne materjal, mis on mõeldud võõrkeelt emakeelena kõnelejatele, sisaldab Õpetaja 3 sõnul tihti väljendeid, mida Eesti koolides õpitakse enamasti alles gümnaasiumiastmes.

Kõne, kiirus, sõnavara, tehnilised terminid /.../ tegelikult sealt ei tule siis seda mõtet välja, mis materjalis on, vaid takerdubki selle taha, et sõnavara ei ole piisavalt selline, et ka võõrkeelena õppiv inimene seda mõistaks. (Õpetaja 3)

Üldiselt leidsid õpetajad siiski, et nende endi jaoks ei ole see probleem, kui õpilased rohkem abi vajavad. Nad ei tunne, et see tõstaks märgatavalt nende koormust, kui õpilased vajavad abi tõlkimise või tekstist arusaamisega. Koostatud õppematerjali kasutades ei täheldanud ükski intervjuueeritavatest, et õpilased vajaksid õpetaja abi ülesannetest arusaamisel või materjali kasutamisel. Õpilased tulid iseseisvalt toime materjali kasutamisega ning üksikute sõnade tõlkimiseks õpetaja abi vajamises probleemi ei nähtud.

Arutelu

Magistritöö eesmärgiks oli koostada II kooliastme õpilastele autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks, katsetada seda inglise keele tundides ning selgitada välja õpilaste ja õpetajate hinnangud materjali ja selle kasutamise kohta. Järgnevalt arutletakse uurimistulemuste üle uurimisküsimuste kaupa.

Õpilaste ja õpetajate hinnangud koostatud õppematerjalile

Esimese uurimisküsimusega taheti teada, kuidas hindavad õpilased ja õpetajad töö autori poolt koostatud autentsetel materjalidel põhinevat õppematerjali. Tulemustest selgus, et

õpetajad tundsid, et koostatud materjal lõi tervikliku konteksti Uus-Meremaa ja maoori kultuuri õpetamiseks ning oli heas seoses õppekava ja õpikutes esinevate teemadega. Seos õppekavaga on Howardi ja Majori (2004) sõnul õppematerjali koostamisel oluline aspekt vajalike õpieesmärkide saavutamiseks. Lisaks sellele, et koostatud materjal oli õpetajate sõnul hästi lõimitav erinevate õpikus esitatud teemadega, sisaldas see õpilaste jaoks uudset kultuurilist informatsiooni. Õpetajad leidsid, et õppematerjali sisu oli õpilaste jaoks põnev ja uudne ning keskendus teemale, mida nende poolt kasutatavates õpikutes ei käsitleta. II kooliastmes lisandub A-võõrkeele õpingutesse õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevade ja kommete tutvustamine, millega taotletakse õpilasest kultuuriteadliku inimese kasvatamist, kes teadvustab kultuuridevahelisi sarnasusi ja erinevusi (Põhikooli riiklik õppekava, 2011). Õpetajate sõnul suunas õppematerjal õpilasi võrdlema enda kombeid ja kultuuri Uus-Meremaa omaga ning algatas mitmeid arutelusid õppijate vahel. Lisaks kultuurilisele uudsusele tegid mitmekesised ülesanded õpetajate sõnul materjali kasulikuks, sest võimaldasid harjutada erinevaid keelelisi osaoskusi nagu kirjutamine, kuulamine ja rääkimine. Erinevat tüüpi kirjalike ja suuliste tekstide kasutamine annab Tomlinsoni (2011) sõnul õpilastele võimaluse põhjalikult kasutatava keelega tutvuda.

Õppematerjalis kasutatud ülesanded, mida õpetajad pidasid mitmekesisteks, olid õpilaste hinnangul huvitavad. Kõige põnevamaks hindasid õpilased „Maori board game“ lauamängu ja „Maori culture“ töölehe ülesandeid. Need materjalid on kogu komplekti ainsad värviliselt prinditud osad. Mitmed eksperdid (Al Azri & Al-Rashdi, 2014; Mikk, 2000) leiavad, et värvilised pildid ja fotod aitavad püüda õpilaste tähelepanu ja äratada neis huvi. Sellest võib järeldada, et üheks põhjuseks, miks õpilased hindasid lauamängu ja seda töölehte kõige kõrgemalt, on värvilised fotod, mis püüdsid nende tähelepanu. Ka Õpetaja 1 tõi intervjuus välja, et märkas õpilaste puhul suuremat huvi värviliselt prinditud töölehtede vastu. Sarnaselt põnevatele ülesannetele hindasid õpilased kõrgelt töölehtede head kujundust. Howard ja Major (2004) leiavad, et õppematerjali koostamisel on oluline nii füüsiline väljanägemine kui kasutajasõbralikkus. Viimane väljendub ka selgetes juhistes, mis on kirjutatud õppijatele sobival keeletasemel ning võimaldavad ülesande sisust probleemideta aru saada. Tulemuste põhjal võib öelda, et õpilased pidasid juhiseid väga arusaadavateks, sest hindasid seda väidet pea kõikide õppematerjali osade juures kõige kõrgemalt. Õpetajad leidsid, et ka õppematerjali saatvad instruksioonid olid selged ning pakkusid piisavalt taustinfot.

Õppematerjali kõikide osade juures hindasid õpilased oma võimekust ülesannete lahendamisega hakkama saada kõrgelt. See on positiivne, sest autentsed materjalid ei tohi

sisaldada õppijate jaoks liiga keerulist sõnavara või lausestruktuure, vastasel juhul võivad need mõjuda õpilastele demotiveerivalt (Al Azri & Al-Rashdi, 2014). Sellest võib järeldada, et koostatud õppematerjal on sobilik nooremale kooliastmele. See on kooskõlas Bernal Pinzóni (2020) arvamusega, et õpilaste edasiseks keele ja kultuuri edukaks õppeks tuleb neile juba varakult tutvustada autentseid materjale. Samas ilmnes tulemustest, et ülesanded olid õpilaste hinnangul nende jaoks keeleliselt liiga lihtsad, millega nõustusid ka intervjuueeritud õpetajad. Õppematerjal oli eelkõige koostatud kultuurilise teadlikkuse arendamise eesmärgil. Autori kogemusel on erinevate inglise keele gruppide tase tihti väga erinev ning materjali koostades sooviti, et ülesannete lahendamine ei jääks puudulike keeleoskuste taha. Õpetajatel, kes soovivad tulevikus materjali kasutada, on võimalik ülesandeid täiendada või muuta vastavalt oma õpilaste keeletasemele. Seda võimalust kasutas ka üks uuringus osalenud õpetajatest, kes täiendas materjalis kasutatud autentset videot *hangi* küpsetamisest enda loodud sõnavaraliste ülesannetega. Materjali keelelise lihtsuse tõttu soovitasid paar uuringus osalenud õpetajat katsetada seda ka neljandas klassis. Samas võib taolise kultuurilise info mõistmine nooremates klassides olla raskendatud, mistõttu on see sobivam 5. või 6. klasside õpilastele. Kõik õpetajad nõustusid, et õppematerjalist saadavad kultuurilised teadmised olid õpilastele uudsed ning leidsid, et seetõttu kasutaksid koostatud materjali tulevikus ka samas vanuseastmes.

Kokkuvõtvalt võib järeldada, et koostatud õppematerjal oli nii õpilaste kui õpetajate arvates arusaadav, jõukohane ja huvitav. See sobib õpilaste kultuuriteadlikkuse arendamiseks, sest sisaldab uudset kultuurilist informatsiooni ning suunab õpilast seda enda kultuuri ja kommetega võrdlema.

Õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele

Teise uurimisküsimusega sooviti teada, milline on õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele. Õpilaste tagasisideankeetidest nähtub, et autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal andis neile eelkõige uusi teadmisi Uus-Meremaast ja maoori kultuurist, mis Beresova (2015) hinnangul on autentsete materjalide kasutamise loomulik tagajärg. Autentseid materjale võib vaadelda kultuurireise aseainena (Melvin & Stout, 1987), sest need võimaldavad vaadelda õpitava keele ühiskonna kombeid, põhimõtteid ja väärtusi (Mishan, 2005) klassist lahkumata. Uuringu tulemuste põhjal võib järeldada, et koostatud materjali abil see õpilastel õnnestus. Õpetajad nõustusid, et kasutatud materjal sisaldas uut kultuurilist informatsiooni nii õpilaste kui nende endi jaoks. Nad leidsid, et autentset materjalid võimaldavad tunde mitmekesistada nii sisu kui vormi poolest.

Õpetajate arvates pakkusid autentset materjalid õpilastele suuremat huvi kui õpiku ja töövihikuga töötamine. Selle põhjuseks võib nende sõnul olla nii uudne ja erinev formaat kui õpitav sisu. Suurem osa õpilastest leidis, et autentset materjalid tegid ülesannete lahendamise põnevaks. Nii Pinner (2014) kui Gilmore (2007) spekulatsioonivad, et autentset materjalid on õpilaste jaoks huvitavamad ning seetõttu ka motiveerivad. Varasemates uuringutes on täheldatud õpilaste suurt motivatsiooni kasvu kasutades õppimisel autentseid materjale (Kozhevnikova, 2014). Vaatamata sellele, et käesolevas uurimuses motivatsiooni kasvu ei uuritud, tõid õpetajad intervjuudes välja, et märkasid õpilaste huvi autentsete materjalide vastu. Ühe õpetaja sõnul elavdasid kasutatud videod tunduvalt õpilasi. Õpilased ise hindasid samuti kõrgelt fotode ja videote kasutamist.

Samas kõige uudsem oli tulemuste kohaselt õpilaste jaoks turismibrošüüri kasutamine keeletunnis. Ka õpetajad tõid välja, et kasutavad harva paberkandjal brošüüre. Põhjuseks toodi välja, et taolisi materjale on keeruline leida ning koolide printimisvõimalused ei soosi seda. Õpetajad leidsid, et turismibrošüüri kaasnev reisi planeerimise ülesanne soosis tööd materjaliga ning sellest informatsiooni leidmist. Võttes arvesse, et autentset ülesanded võivad olla isegi olulisemad kui autentset materjalid (Mishan, 2017), suunas töölehe „A visit to a Maori village“ ülesanne õpilasi elulisi oskusi kasutama. Õpilased pidid brošüüri abil planeerima endale meelepärase külastuse maori küllasse. Seda tehes tutvusid nad maori kultuuriga, arendasid sõnavara ja informatsiooni otsimise oskusi ning harjutasid keele osaoskusi nagu kirjutamine, lugemine ja rääkimine. Nii õpilaste kui õpetajate hinnangul tegi see ülesande põnevamaks.

Õpetajad nägid autentsete materjalide kasutegurina veel sõnavara ja keele osaoskuste arendamist. Nende sõnul sisaldavad autentset materjalid tihti sõnavara, millega õpilased muidu tutvuskid alles vanemas kooliastmes. Kalra (2017) leiab, et autentsete videote kasutamine aitab arendada lisaks sõnavarale kuulamisoskust. Viimasega nõustusid ka uuringus osalenud õpetajad. Nad tõid välja erinevate aktsentide, häälduste ja kõne tempoga harjumise vajalikkust, mida autentset materjalid võimaldavad. Videote kõrval aitas õpetajate arvates sõnavara arendada ka turismibrošüür, mis suunas õpilasi vajaliku informatsiooni leidmiseks teksti läbi lugema. Tomlinsoni (2011) arvates aitavad erinevat tüüpi kirjalikud ja suulised tekstid õpilastel põhjalikult kasutatava keelega tutvuda. Õpetajate sõnul aitasid õppematerjalid kasutatud autentset materjalid ja ülesanded harjutada lugemis-, kuulamis-, kirjutamis- ja rääkimisoskusi. Kokkuvõtlikult võib tulemustest järeldada, et õpetajad näevad autentsetel materjalidel mitmeid kasutegureid ning ka õpilased sooviksid neid tundides edaspidi rohkem kasutada.

Õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele

Kolmanda uurimisküsimusega sooviti teada, milline on õpilaste ja õpetajate hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele võimalikele probleemidele. Üheks probleemiks võib Guraiento ja Morley (2001) sõnul olla õpilaste ebapiisav keeletase, mis ei võimalda neil materjali piisavalt mõista ning see põhjustab õpilastes frustratsiooni ja demotiveeritust. Lisaks tõstab keeruliselt sõnastatud materjalide lihtsustamine ja selgitamine märgatavalt õpetajate koormust (Kilickaya, 2004). Koostatud õppematerjali puhul seda probleemi ei esinenud. Vaid üksikud õpilased tundsid, et võõrad sõnad kasutatud autentsetes materjalides raskendasid ülesannete lahendamist. Ka õpetajad leidsid, et materjal oli keeleliselt sihtgrupile lihtne.

Lisatööd võib õpetajatele tekitada autentsete materjalide kiire iganemine (Martinez, 2002), mille tõttu ei pruugi samad materjalid enam järgnevatel õppeaastatel kasutuskõlblikud olla. Tulemustest selguski, et üheks suurimaks probleemiks pidasid õpetajad töökoormuse suurenemist, mis kaasneb autentsete materjalide leidmise ja ülesannete koostamisega. Nad leidsid, et muude tööülesannete kõrvalt on raske leida selleks aega. Samuti ei ole võimalik alati autentset materjali kaua kasutada, sest allikad või sisu võivad muutuda irrelevantseks nagu märkis üks õpetajatest.

Õpilaste abistamises autentsete materjalidega töötamisel uuringus osalenud õpetajad probleemi ei näinud. Nad leidsid, et nende õpilased on üldiselt väga iseseisvad ning sõnavara või mõne mõtte selgitamist tuleb ette harva. Ka õpilaste hinnangust on näha, et nad ei vajanud materjali kasutades õpetaja abi. Seda võib lugeda positiivseks, sest kui õpilased vajavad materjali mõistmisel palju abi, võivad nad kaotada usu enda võimetusse (Moore, 2016). Seega on õpetajate sõnul oluline leida õpilaste jaoks sobiva keeletasemega autentne materjal.

Töö kitsaskohad ja praktiline väärtus

Käesoleva töö üheks piiranguks võib pidada väheseid varasemaid uurimusi autentsete materjalide kasutamise kohta võõrkeeleeõppes nooremas kooliastmes. Varasemad uuringud keskenduvad pigem gümnasistide ja üliõpilaste arvamustele. Seetõttu ei olnud võimalik võrrelda uuringus saadud tulemusi varasematega, et teha rohkem järeldusi autentsete materjalide sobilikkuse kohta nooremas kooliastmes. Samuti võib üheks probleemiks pidada õpilastele mõeldud tagasisideankeetide rohkust. Uuringut planeerides ei olnud teada, kas kõik õpetajad jõuavad kasutada kogu õppematerjali komplekti täielikult või peavad piirduma selle

osalise katsetamisega. Seetõttu koostati õppematerjali iga osa kohta eraldi tagasisideankeet, mis suurendas nii õpilaste kui autori töökoormust.

Koostatud õppematerjalid olid ette nähtud paberkandjal kasutamiseks, sest koolide tehnoloogilised võimalused on erinevad ning materjali katsetades sooviti luua kõigile võrdsed võimalused. Õppematerjal sisaldab mitmeid värvilisi pilte, mille printimine koolides võib suuremas mahus olla keeruline või võimatu. Seega võiks mõelda materjalide osalisele digitaliseerimisele, et need oleksid kättesaadavad suuremale kasutajaskonnale.

Võttes arvesse nii õpetajate kui ka õpilaste tagasisidet koostatud õppematerjalile võib öelda, et töö praktiline väärtus seisneb selles, et materjal on sobiv õpilastele Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks inglise keele tunnis. Kõik uuringus osalenud õpetajad olid huvitatud materjali kasutamisest ka edaspidi ning neile edastati see pdf-failidena. Lisaks võimaldas õppematerjali koostamine saada autoril isiklike praktilisi kogemusi õppe kavandamise ja materjalide loomise kohta. Teoreetilise taustaga tutvumine võimaldas mõista materjalide koostamise kriteeriumeid ja juhiseid ning neid teadmisi rakendada.

Tulevikus võiks koostatud õppematerjali katsetada ka neljanda klassi õpilastega. Samuti võiks mõelda ülesannete keelelise muutmise peale, et see pakuks väljakutset nii viiendatele kui kuuendatele klassidele.

Tänuõnad

Suurimad tänud õpetajatele ja õpilastele, kes võtsid vaevaks koostatud õppematerjali katsetada ja hinnata.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Frederika Stella Aasmäe

/allkirjastatud digitaalselt/

19.05.2022

Kasutatud kirjandus

- Ahmed, S. (2017). Authentic ELT Materials in the Language Classroom: An Overview. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 4(2), 181–202.
- Al Azri, R. H., & Al-Rashdi, M. H. (2014). The effect of using authentic materials in teaching. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 3(10), 249–254.
- Alnajdi, S. M. (2018). The Effectiveness of Designing and Using a Practical Interactive Lesson based on ADDIE Model to Enhance Students' Learning Performances in University of Tabuk. *Journal of Education and Learning*, 7(6), 212–221.
<https://doi.org/10.5539/jel.v7n6p212>
- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The Reading Matrix*, 6(2), 47–52.
- Beresova, J. (2015). Authentic Materials – Enhancing Language Acquisition and Cultural Awareness. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 192, 195–204.
- Bernal Pinzón, A. N. (2020). Authentic materials and tasks as mediators to develop EFL students' intercultural competence. *HOW Journal*, 27(1), 29–46.
- Brown, H. D. (2007). *Principles of language learning and teaching*. Pearson Education ESL.
- Gilmore, A. (2004). A comparison of textbook and authentic interactions. *ELT Journal* 58(4), 363–374 .
- Gilmore, A. (2007). Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching: The International Research Resource of Language Professionals*, 40(2), 97-118.
- Guariento, W., & Morely, J. (2001). Text and task authenticity in the EFL classroom. *ELT Journal*, 55(4), 347–353.
- Howard, J., & Major, J. (2004). Guidelines for designing effective English language teaching materials. *The TESOLANZ Journal*, 12, 50–58 .
- Ianiro, S. (2007). *CALPRO Professional Development Fact Sheet-1: Authentic Materials*.
<http://www.calpro-online.org/documents/factsheetauthenticmaterials.pdf>
- Kalra, R. (2017). The Effectiveness of Using Films in the EFL Classroom: A Case Study Conducted at an International University in Thailand. *Arab World English Journal*, 8(3), 289-301. <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol8no3.19>
- Kilickaya, F. (2004). Authentic materials and cultural content in EFL Classrooms. *The Internet TESL Journal*, 10(7), 1–6.

- Kozhevnikova, E. (2014). Exposing students to authentic materials as a way to increase students' language proficiency and cultural awareness. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 116, 4462–4466.
- Kramersch, C. (2003). *Language and Culture* (4th ed.). Oxford University Press.
- Martinez, A.G. (2002). Authentic materials: an overview. *Karen's. Linguistic Issues*.
<http://www3.telus.net/linguisticsissues/authenticmaterials.html>.
- Melvin, B.S., & Stout, D.F. (1987). *Motivating language learners through authentic materials*. <http://www1.udel.edu/eli/educ647/rivers/Rivers4.pdf>
- Mikk, J. (2000). *Textbook: Research and Writing*. Peter Lang Pub Inc.
- Mishan, F. (2005). *Designing authenticity into language learning materials*. Intellect Ltd.
- Mishan, F. (2017). 'Authenticity 2.0': Reconceptualising 'Authenticity' in the Digital Era. A. Maley, & B. Tomlinson (Toim), *Authenticity in Materials Development for Language Learning* (lk 10–24). Cambridge Scholars Publishing.
- Moore, J. (2016). Making authentic texts more manageable. *Modern English Teacher*, 25(3), 4–5.
- Oliver, R., Herrington, J., & Reeves, T. (2002). *Authentic activities and online learning*.
<https://ro.ecu.edu.au/ecuworks/3900>
- Peter, V., Skopinskaja, L., & Liiv, S. (2016). Using authentic cultural materials in Estonian secondary EFL instruction. H. Metslang, M. Langemets, & M-M. Sepper (Toim), *Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 12* (lk 187–200). Eesti Rakenduslingvistika Ühing.
- Pinner, R. (2014). The authenticity continuum: Towards a definition incorporating international voices. *English Today*, 30(4), 22–27.
- Pinner, R. (2016). *Reconceptualising Authenticity for English as a Global Language*. Multilingual Matters.
- Pinner, R. (2019). *Authenticity and Teacher-Student Motivational Synergy: A Narrative of Language Teaching*. Routledge.
- Pinzón, B., & Norely, A. (2020). Authentic materials and tasks as mediators to develop EFL students' intercultural competence. *HOW Journal*, 27(1), 29–46.
- Porter, D., & Roberts, J. (1981). Authentic listening activities. *English Language Teaching Journal*, 36(1), 37–47.
- Põhikooli riiklik õppekava (2011). Riigi Teataja I 2011, 12.04.2022, 10.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020?leiaKehtiv>

Põldoja, H. (2016). *Digitaalsete õppematerjalide koostamine*.

<https://oppematerjalid.wordpress.com/oppematerjalid/oppematerjalide-koostamise-protsess-ja-kvaliteet/>

Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge University Press.

Saienko, N., & Shevchenko, M. (2020). Authentic Videos in Teaching English to Engineering Students at Universities. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19(8), 350–370. <https://doi.org/10.26803/ijlter.19.8.19>

Sinha, R. (2021). Teaching English to ESL young learners: the use of activity-based learning as a teaching strategy. *Elementary Education Online*, 20(4), 1136–1140.

Sobitaliyevna, M. B. (2021). Developing of Professional Competence of Students by using Authentic Materials in Teaching English. *Middle European Scientific Bulletin*, 19, 258–260. <https://doi.org/10.47494/mesb.2021.19.976>

Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas (2014). *Intervjuu*.
<https://samm.ut.ee/intervjuu>

Swe, S. T. (2017). Teachers' Use of Materials for Cultural Elements Lessons through Coursebooks in EFL Classrooms. In A. Maley & B. Tomlinson (Eds.), *Authenticity in Materials Development for Language Learning* (pp. 229–246). Cambridge Scholars Publishing.

Tomlinson, B. (2011). Introduction: principles and procedures of materials development. In B. Tomlinson (Eds.), *Materials Development in Language Teaching* (pp. 1–34). Cambridge University Press.

Tomlinson, B. (2017). Introduction. In A. Maley & B. Tomlinson (Eds.), *Authenticity in Materials Development for Language Learning* (pp. 1–9). Cambridge Scholars Publishing.

Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool.

Lisa 1. Autentsetel materjalidel põhinev õppematerjal Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks II kooliastmele

Frederika Stella Aasmäe

AUTENTSETEL MATERJALIDEL PÕHINEV ÕPPEMATERJAL UUS-
MEREMAA JA MAOORI KULTUURI TUTVUSTAMISEKS 5. VÕI 6. KLASSILE
INGLISE KEELE TUNNIS

Tartu 2022

Hea õpetaja!

Käesolev õppekomplekt on koostatud Tartu Ülikooli klassiõpetaja eriala tudengi, Frederika Stella Aasmäe poolt magistritöö osana. Õppematerjal on mõeldud 5. või 6. klassile Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks kasutades autentseid materjale.

Autentsed materjalid on mittepedagoogilistel eesmärkidel loodud materjalid, mis on üldiselt suunatud võõrkeelt emakeelena kõnelevatele inimestele (Kilickaya, 2004), ning, mida koolitundides kasutades pole õppetöö tarbeks kohandatud või lihtsustatud (Ahmed, 2017). Pinzón ja Norely (2020) leiavad, et autentseid materjale tuleks hakata kasutama inglise keele tundides juba nooremas kooliastmes, et õpilased saaksid harjuda loomuliku keelekasutusega ning selle tulemusel mõistaksid vanemas kooliastmes paremini sihtkeele ja -kultuuri seost ennast ümbritsevaga.

Õppematerjal on koostatud õpilastele Uus-Meremaa ja maoori kultuuri tutvustamiseks, sest II kooliastme inglise keele õpikutes ja töövihikutes pööratakse tavaliselt rohkem tähelepanu Suurbritannia ja Angloameerika piirkondade kui inglise keelt kõnelevate maade tutvustamisele. Seega võib maoori kultuuri tutvustamine olla õpilaste jaoks uudne ja huvitav.

Õppematerjal koosneb kolmest töölehest ja ühest lauamängust, mida saadavad õpetaja lehed vastustega. Materjal on koostatud 5. või 6. klassile ning õpetajal on võimalik ise oma klasside eripärasid silmas pidades otsustada, millise keeletasemega õpilastele see paremini sobib. Õpetaja lehtedel on välja toodud suunised iga ülesande lahendamiseks, kuid õpetajal on täielik õigus ise otsustada, milliseid ülesandeid ja kuidas lahendada. Paljud ülesanded sobivad nii iseseisvaks kui paaris- või rühmatööks. Samuti võib õpetaja ise otsustada, kas ülesandeid lahendatakse klassis või kodutööna.

Head katsetamist!

Sisukord

Tööleht 1. „About New Zealand“

Tööleht 2. „Maori culture“

Tööleht 3. „A visit to a Maori village“

Lauamäng. „Maori village“

Õppematerjalis kasutatud pildid:

https://www.123rf.com/clipart-vector/glacier_national_park.html

<https://www.istockphoto.com/fr/search/2/image?mediatype=illustration&phrase=bungee+jumping>

<https://wdrfree.com/stock-vector/new-zealand-kiwi-cartoon>

<http://www.clipartsuggest.com/penguin-clip-art-black-and-white-clipart-panda-free-clipart-images-2mz5ck-clipart/>

<http://www.clipartsuggest.com/lamb-black-and-white-cliparts/>

<https://www.istockphoto.com/fr/search/2/image?mediatype=illustration&phrase=geyser>

<https://hdclipartall.com/img-10208.html>

<https://www.gograph.com/clipart/wolf-gg66460316.html>

https://www.pngkit.com/view/u2q8r5q8q8r5a9r5_free-clipart-of-a-snake-snake-clipart-black/

<https://kidspot.co.nz/activities/flags-of-the-world-new-zealand/>

<https://www.dkfindout.com/us/history/maori/maori-song-and-dance/>

<https://www.shutterstock.com/image-photo/happy-young-lady-adult-daughter-granddaughter-1562123152>

<https://news.sky.com/story/longer-handshakes-can-trigger-anxiety-study-11832601>

<https://www.theglobeandmail.com/life/relationships/everyone-seems-to-be-greeting-each-other-with-cheek-kisses-how-do-i-navigate-this/article29377445/>

<https://www.tripsavvy.com/what-is-a-hongi-1464086>

<https://pocketwifikorea.com/korean-manners-and-etiquette-part-3-bowing/>

About New Zealand

1. Match the words from the box with the correct meaning.

glacier	geyser	penguin	bungy jump	kiwi	wolf
---------	--------	---------	------------	------	------

hunt		kiivi (<i>lennuvõimetu lind</i>)	
pingviin		benji-hüpe	
geiser (<i>purskav kuumaveeallikas</i>)		jääliustik	

2. BINGO. Write the correct word on the line under the picture (find help from exercise 1). Then watch the video and put a tick (✓) next to the the image if you see it in the video.

 ☐ _____	 ☐ _____	 ☐ _____
 ☐ _____	 ☐ _____	 ☐ _____
 ☐ _____	 ☐ _____	 ☐ _____

3. Use the internet to find more information about New Zealand. Colour the flag.

← SCAN THIS for more information about New Zealand.

Country: New Zealand

Capital city: _____

Population: _____

Money used in New Zealand: _____ (1 EUR = _____)

Õpetaja leht ja vastused

Teema: „About New Zealand“

Vanusegrupp: 5. või 6. klass

Töölehe üldeesmärgid:

- Õpilane saab üldised teadmised Uus-Meremaa looduse ja riigi kohta.

Töölehele eelnev sissejuhatav suuline ülesanne (2 min)

Õpetaja loeb õpilastele ette fakte ühe riigi kohta, kus kõneldakse inglise keelt. Ta palub õpilastel tõsta käsi, kui nad arvavad, et nad teavad, millise riigiga on tegemist. Õpetaja loeb enne õpilaste pakkumiste kuulamist kõik väited ette. (Vastus: Uus-Meremaa).

- *People in this country speak English.*
- *You can see lots and lots of sheep there.*
- *5 million people live there.*
- *The national bird is the kiwi.*
- *The country is located next to Australia.*

1. ÜLESANNE: Word matching (~6 min)

Eesmärgid:

- Õpilane leiab etteantud sõnadest eestikeelsele sõnale inglise keelse vaste.
- Õpilane tutvub sõnavaraga, mis on vajalik töölehe 2. ülesande lahendamiseks.
- Õpilane teab uute sõnade tähendust.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt või paarilisega ning leiab pakutud sõnade seast eestikeelsele sõnale ingliskeelse vaste ja kirjutab selle tabelisse.
2. Õpilased kontrollivad ülesannet suuliselt õpetaja abiga.

Vastused:

hunt	wolf	kiivi (lennuvõimetu lind)	kiwi
pingviin	penguin	benji-hüpe	bungy jump
geiser (purskav kuumaveeallikas)	geyser	jääliustik	glacier

2. ÜLESANNE: Bingo (~10 min)

Eesmärgid:

- Õpilane harjutab Uus-Meremaaga seotud sõnavara.
- Õpilane tutvub videot vaadates Uus-Meremaa loodusega.
- Õpilane võrdleb Eestimaa loodust Uus-Meremaaga ning leiab sarnasusi ja erinevusi.

Videomaterjal: Around New Zealand in 60 seconds (1:01)

https://www.youtube.com/watch?v=WWGeqVWVDs8&ab_channel=TropicalSky

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt ja kirjutab joontele pildile vastava ingliskeelse sõna (abi saab leida töölehe esimesest ülesandest).
2. Õpilane võrdleb oma ülesannet paarilisega, et kontrollida, kas kõik sõnad on samad. Vajadusel võib kogu klassiga sõnad üle kontrollida.
3. Õpetaja näitab videot, mille ajal õpilased teevad kastikestesse märke, kui näevad neid asju videos.
4. Kontrollimine kogu klassiga suuliselt. Õpilased nimetavad sõnu, mida nägid videos.
5. Arutelu video põhjal paarilise või kogu klassiga: mille poolest erineb Eesti Uus-Meremaast? Kas on midagi, mille poolest need riigid sarnanevad?

Suunavad küsimused abiks õpilastele:

- What can you see in New Zealand but not in Estonia?

- What can you see in Estonia and New Zealand?

Oodatavad vastused:

- You can see kiwi birds in New Zealand but not in Estonia.

- There are no geysers and glaciers in Estonia.

- You can see boats and sheep in Estonia and in New Zealand.

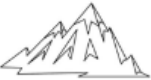
Teadmiseks õpetajale:

- Uus-Meremaal ei ela looduses hunte ega madusid.

- Kiivid on lennuvõimetud linnud, kes elutsevad ainult Uus-Meremaal.

- Uus-Meremaal elab 26 miljonit lammast (2020. aasta seisuga).

Vastused:

 ☒ <u>boat</u>	 ☒ <u>geyser</u>	 ☒ <u>kiwi</u>
 ☐ <u>sheep</u>	 ☒ <u>glacier</u>	 ☐ <u>wolf</u>
 ☒ <u>bungee jump</u>	 ☐ <u>snake</u>	 ☒ <u>penguin</u>

3. ÜLESANNE: webquest and colouring (~10 min)

Eesmärgid:

- Õpilane leiab internetist vajaliku informatsiooni.
- Õpilane saab teadmisi Uus-Meremaa pealinna, rahaühiku, rahvaarvu ja lipu kohta.

Vajalikud vahendid:

- nutiseade internetiga (kas igale õpilasele, paari peale või rühma peale).

Informatsiooni leidmiseks sobilik veebilehekülg:

<https://www.kids-world-travel-guide.com/new-zealand-facts.html> (töölehel QR-koodina)

Ülesande lahenduskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt ning kasutab nutiseadet, et leida puuduolevat informatsiooni. Õpilane värvib Uus-Meremaa lipu netilehel oleva lipu järgi.
2. Õpilased kontrollivad oma vastuseid paarilisega töölehte võrreldes.

Vastused:

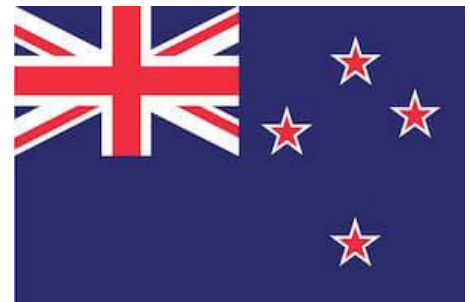
Country: New Zealand

Capital city: **Wellington**

Population: **5 million** (2021)

Money used in New Zealand: **New Zealand Dollar**

(1 EUR = 1,67 NZD)

Maori culture

i The Maori were the first people to live in New Zealand. They arrived on the islands about 1,200 years ago. Today the Maori make up about 16 percent of New Zealand's population.

1. Look at this picture of Maori people. Write true sentences about the picture. The first is done for you as an example.

A. Men and women **are not wearing** (wear) the same clothes.

B. Men _____ (wear) skirts.

C. Men _____ (wear) t-shirts.

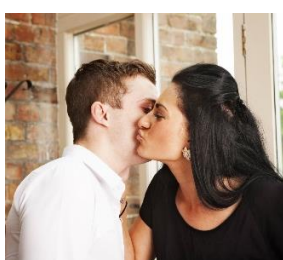
D. Many of them _____ (have) tattoos on their face.

E. Women _____ (wear) colourful tops.

 Do you know any other countries where men sometimes wear skirts? How are the skirts called?

2. People around the world use different ways to greet each other. Match the pictures with the right word. Write it under the picture.

handshake, kiss, bow, hug, hongi

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

E. _____

i Hongi is a traditional Maori greeting. Two people press their noses and foreheads together to share 'a breath of life'.

Tell your partner how you usually greet people. How do Estonians greet each other?

3. Listen to the sounds of the video first. What can you hear? What do you think is happening? Write your thoughts here ↓.

Now watch the video. Did you guess correctly? Discuss with others.

4. *Hangi* is a Maori way of cooking food. Guess the right order of making a *hangi*. Then watch the video and check your guesses. Find help with the words from here.

My guess	From the video	
		Put wet cloth on top of the food.
		Dig a pit to the ground.
		The hot stones will slowly cook the food for three hours.
		Prepare the food.
1	1	Put stones on a fire to heat them for two hours.
		Cover the whole thing with soil.
		Put the food on top of the stones.
		Put stones into the pit in the ground.

NEW WORDS

pit - auk

cloth - riie, lapp

soil - muld

ground - maapind

5. Circle positive things about cooking a *hangi* with one colour and negative things with another colour.

healthy
takes a lot of time

amazing flavour

can make a lot of food at once
is difficult to prepare

Would you like to make a *hangi*? Why or why not? Discuss with a partner.

Õpetaja leht ja vastused

Teema: „Maori culture“

Vanusegrupp: 5. või 6. klass

Töölehe üldeesmärgid:

- Õpilane saab ülevaate Uus-Meremaa põlisrahvast (maooridest).

1. ÜLESANNE: Maori people (~8 min)

Eesmärgid:

- Õpilane kirjutab pildi põhjal tõeseid lauseid.
- Õpilane tutvub maooride traditsioonilise riietusega.
- Õpilane kasutab *present continuous* ja *present simple* ajavormi lausete moodustamiseks.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt või paarilisega ning kirjutab pildi põhjal tõeseid lauseid.
2. Õpilane kontrollib suuliselt õpetaja abiga lauseid.
3. Arutelu paarilise või kogu klassiga: kas mõnes riigis või kultuuris kannavad veel mehed seelikuid? Kuidas neid seelikuid kutsutakse?

Info õpetajatele: näiteks Šotimaa on üks riik, mille rahvariiete osa on seelik, mida kannavad mehed. Seda seelikut kutsutakse kildiks (ingl. k *kilt*). Kilt on villane ruuduline põlvedeni ulatuv seelik, mida tänapäeval kannavad mõned Šoti mehed pigem pidulikel sündmustel.

Vastused:

- A. Men and women **are not wearing** (*wear*) the same clothes.
- B. Men **are wearing** (*wear*) skirts.
- C. Men **are not wearing** (*wear*) t-shirts.
- D. Many of them **have** (*have*) tattoos on their face.
- E. Women **are wearing** (*wear*) colourful tops.

2. ÜLESANNE: greetings (~10 min)

Eesmärgid:

- Õpilane nimetab inglise keeles erinevaid tervitusviise.
- Õpilane teab, kuidas maoori kultuuris üksteist tervitatakse ning kuidas seda tervitust nimetatakse.
- Õpilane võrdleb enda kombeid tervitamise osas maooride kommetega.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt ning kirjutab pildi alla sobiva sõna.
2. Õpilane kontrollib ülesannet suuliselt kogu klassiga.
3. Arutelu paarilisega: kuidas sina tervitad inimesi? Kuidas eestlased tavaliselt tervitavad üksteist?

Vastused:

- A. hug
- B. handshake
- C. kiss
- D. hongi
- E. bow

3. ÜLESANNE: haka (~5 min)

Eesmärgid:

- Õpilane kuulab tähelepanelikult ja ennustab heli põhjal video sisu.
- Õpilane mõistab, mis on *haka* ning miks see on maoori kultuuris oluline.

Videomaterjal: The Haka in Whakarewarewa (0:54)

https://www.youtube.com/watch?v=rpfs10h-dYQ&ab_channel=SurenMaharaj

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpetaja mängib õpilastele videot ilma pildita. Õpilased kuulavad heli ning kirjutavad üles märksõnu, mis neil heliga seonduvad.
2. Õpilane arutleb paarilisega heli põhjal, mida võiks videos näha olla. Õpilased räägivad oma mõtetest kogu klassile.
3. Õpetaja näitab nüüd videot koos heli ja pildiga.
4. Arutelu kogu klassiga: kas arvasid õigesti ära? Õpetaja tutvustab suuliselt õpilastele, mis on *haka*.

Infoks õpetajale:

The haka is a ceremonial Māori war dance or challenge. Haka are usually performed in a group and represent a display of a tribe's pride, strength and unity. Traditionally, the haka was performed when two parties met as part of the customs around encounters. For example, the haka was used on the battlefield to prepare warriors mentally and physically for battle, but it was also performed when groups came together in peace.

Today, haka are still used during ceremonies and celebrations to honour guests and show the importance of the occasion. This includes family events, like birthdays, graduations, weddings and funerals. Haka are also used to challenge opponents on the sports field.

(Allikas: <https://www.newzealand.com/ca/feature/haka/>)

4. ÜLESANNE: *hangi* (~10 min)

Eesmärgid:

- Õpilane tutvub maoori kultuuris levinud söögi tegemise viisiga.
- Õpilane ennustab toiduvalmistamise etappide järjekorda.
- Õpilane teab *hangi* tegemise õiget järjekorda.

Videomaterjal: *Hangi* - The New Zealand Maori Hangi Explained (0:00 – 3:21)

https://www.youtube.com/watch?v=LvlZNbsS_4c&ab_channel=MaoriHangi

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt või paarilisega ning proovib *hangi* küpsetamise etapid õigesse järjekorda panna.
2. Õpilane vaatab videot ja kontrollib etappide järjekorda.

Vastused:

My guess	From the video	
	6	Put wet cloth on top of the food.
	2	Dig a pit to the ground.
	8	The hot stones will slowly cook the food for three hours.
	3	Prepare the food.
1	1	Put stones on a fire to heat them for two hours.
	7	Cover the whole thing with soil.
	5	Put the food on top of the stones.
	4	Put stones into the pit in the ground.

5. ÜLESANNE: benefits and drawbacks of *hangi* (~5min)

Eesmärgid:

- Õpilane mõistab *hangi* tegemise positiivseid ja negatiivseid külgi.
- Õpilane arutleb paarilise või klassiga ning esitab suuliselt oma arvamust.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane meenutab eelnevas videos kuuldot ning ringitab positiivsed aspektid ühe ja negatiivsed aspektid teise värviga. Õpilane võib töötada paarilisega.
2. Õpetaja küsib kontrollimiseks, millised on positiivsed ning millised on negatiivsed aspektid.
3. Arutelu paarilise või kogu klassiga: kas sa tahaksid *hangit* teha? Miks või miks mitte?

Vastused:

Positive things – healthy, amazing flavour, can make a lot of food at once.

Negative things – takes a lot of time, is difficult to prepare.

A visit to a Maori village

1. Whakarewarewa is a living Maori village that people can visit. Use the brochure and plan your day trip to the village.

I am staying in a hotel in *Auckland / Hamilton / Tauranga* (choose one of the places and circle it).

Whakarewarewa village is near _____ (what town? Find it on the map of the brochure).

It takes _____ (time) to get from my hotel to Rotorua by car (use Google Maps).

Plan your day here! ↓ (Lunch, activities, shows, tours – choose what you want to do and use the brochure to find out what time you can do these activities.)

TIME	ACTIVITY
	I leave from my hotel to drive to Whakarewarewa village.
	I arrive at Whakarewarewa village.

Work in pairs. Introduce your plans to each other. Which plan do you like better? Why?

Õpetaja leht ja vastused

Teema: „A visit to a Maori village“ (tööleht)

Vanusegrupp: 5. või 6. klass

Vajalikud vahendid:

- prinditud Whakarewarewa küla brošüür <https://whakarewarewa.com/wp-content/uploads/2019/06/RS02507-Whakarewarewa-brochure-PRINT.pdf>;
- võimaluse korral nutivahend, et kasutada internetis kaarti (nt Google Maps).

1. ÜLESANNE: planning a visit (~30 min)

Eesmärgid:

- Õpilane leiab brošüürist vajaliku informatsiooni maooori küla võimaluste kohta.
- Õpilane kasutab Google Mapsi kahe koha vahelise maa läbimiseks kuluva aja leidmiseks.
- Õpilane planeerib külastuse maooori külla turismibrošüüri abil.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpilane töötab iseseisvalt, paarilisega või rühmas ning tutvub turismibrošüüriga.
2. Õpilane leiab turismibrošüürist vajaliku info kellaaegade ja tegevuste kohta ning kasutab seda oma külastuse planeerimiseks.
3. Õpilane kirjutab tabeli vasakusse tulpa tegevuste kellaajad ning paremasse tulpa tegevused täislausetega.
4. Õpilane tutvustab oma plaani paarilisele. Koos võrreldakse plaane ning valitakse enda lemmik. Õpilased võivad plaane tutvustada ka kogu klassile.

Vastused:

Whakarewarewa village is near **Rotorua**.

It takes _____ (time) to get from my hotel to Rotorua by car.

- 1) from Auckland to Rotorua **2 hours 51 minutes** by car;
- 2) from Hamilton to Rotorua **1 hour 26 minutes** by car;
- 3) from Tauranga to Rotorua **59 minutes** by car.

BOARD GAME: Maori village.

You need: 3 players, a dice, and counters for everyone. Put the counters on START and put all the cards in a pile face down. You can use your Whakarewarewa brochures to find answers to the questions.

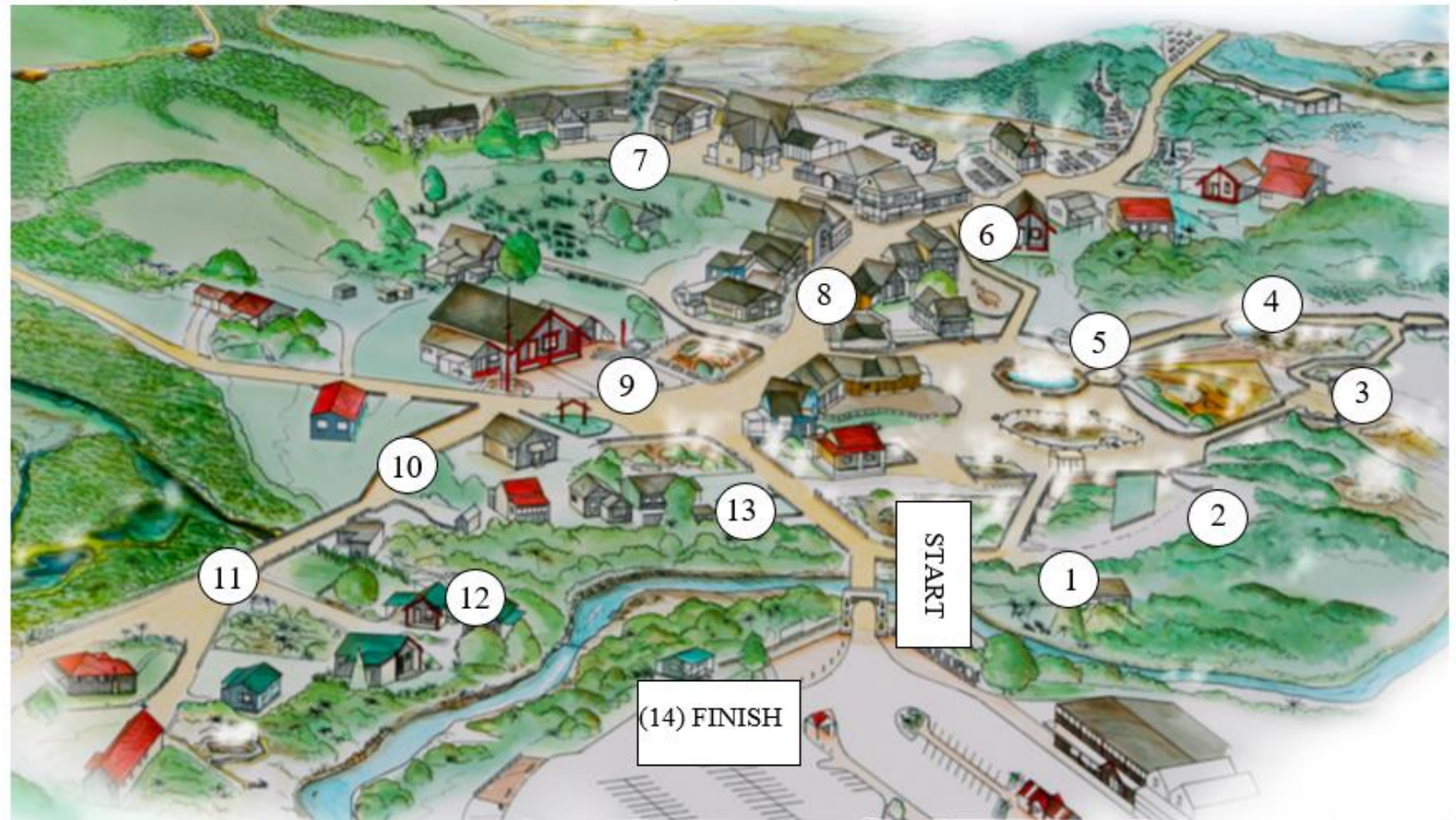
Rules:

1. Roll the dice.
2. Move your counter and take one card. Read it out aloud and say if the sentence is true or false. Other players will check the answer.
 - answer correctly → you can keep the card.
 - answer incorrectly → put the card back (under other cards) and take one step back.

Then the next player rolls the dice.

To win you have to collect at least 3 cards.

First to finish with at least 3 cards is the winner!

Whakarewarewa village is closed on Sundays. True or false?	Maori war dance is called <i>hangi</i> . True or false?	You can see cultural performances in Whakarewarewa village two times a day. True or false?	Traditional Maori food – <i>hangi</i> is cooked on the fire. True or false?
<i>Haka</i> is a powerful dance of Maori people. True or false?	Guided tours in Whakarewarewa village start at 8 am. True or false?	The art of weaving is called <i>raranga</i> . True or false?	Whakarewarewa village is far away from Rotorua. True or false?
Whakarewarewa people have welcomed guests for over 100 years. True or false?	The traditional name for special tattoo designs is Ta Moko. True or false?	Whakarewarewa village is open from 8.30 am to 6.00 pm. True or false?	The geyser in the village is named Pōhutu. True or false?

Õpetaja leht ja vastused

Teema: „BOARD GAME: Maori village“

Vanusegrupp: 5. või 6. klass

Ajakulu: ~20 min

Vajalikud vahendid:

- prinditud Whakarewarewa küla brošüür <https://whakarewarewa.com/wp-content/uploads/2019/06/RS02507-Whakarewarewa-brochure-PRINT.pdf>;
- prinditud mängualus ja väitekaardid (lõigatult) igale rühmale;
- täringud ja nupud.

Eesmärgid:

- Õpilane kinnistab maori kultuuri kohta saadud teadmisi.
- Õpilane leiab turismibrošüürilt vajaliku informatsiooni.

Ülesande lahendamiskäik:

1. Õpetaja jagab õpilased 3-4 liikmelistesse rühmadesse. Iga rühm saab ühe mängualuse, täringu, nupud ning välja lõigatud väitekaardid.
2. Õpetaja räägib koos õpilastega lehel olevad mängureeglid üle.
3. Õpilased mängivad iseseisvalt rühmades.

Lauamängu reeglid:

- Õpilane veeretab täringut ja liigutab oma nuppu saadud arvu võrra mängualusel edasi.
- Õpilane võtab laualt tagurpidi keeratud väitekaartide hunnikust ühe kaardi ja loeb selle oma rühmale ette.
- Õpilane otsustab, kas väide on tõene või väär.
 - Kui ta vastab õigesti, siis jätab ta väitekaardi endale.
 - Kui ta vastab valesti, siis paneb ta väitekaardi tagasi hunnikusse teiste kaartide alla ning astub oma nupuga ühe sammu tagasi.
- Siis on järgmise õpilase kord veeretada.
- Mängu võitmiseks peab õpilane koguma endale finišisse jõudmise ajaks 3 väitekaarti ehk vastama õigesti vähemalt kolmele küsimusele. Kui ta jõuab finišisse, kuid on kogunud vähem kui 3 väitekaarti, siis peab ta igal järgmisel enda veeretamise korra ajal võtma uue kaardi kuni kogub 3 väitekaarti.
- Rühmakaaslased kontrollivad, kas õpilane vastab õigesti või mitte. Kui kaaslased ei tea, kas vastus on õige või vale, siis võivad nad õpetajalt abi küsida.

Vastused:

- Whakarewarewa village is closed on Sundays.
(FALSE. It is open every day except Christmas Day.)
- Maori war dance is called *hangi*.
(FALSE. Maori special underground cooking method is called *hangi*. Cultural performance or dance is called *haka*.)
- You can see cultural performances in Whakarewarewa village two times a day.
(TRUE.)
- Traditional Maori food – hangi is cooked on the fire.
(FALSE. Hangi is cooked on hot stones in the ground.)
- Haka is a powerful dance of Maori people.
(TRUE.)
- Guided tours in Whakarewarewa village start at 8 am.
(FALSE. They start at 9 am.)
- The art of weaving is called raranga.
(TRUE.)
- Whakarewarewa village is far away from Rotorua.
(FALSE. It is just minutes away from central Rotorua.)
- Whakarewarewa people have welcomed guests for over 100 years.
(TRUE).
- The traditional name for special tattoo designs is Ta Moko.
(TRUE).
- Whakarewarewa village is open from 8.30 am to 6.00 pm.
(FALSE. It is open from 8.30 am to 5.00 pm).
- The geyser in the village is named Pōhutu.
(TRUE).

Lisa 2. Intervjuu kava

Poolstruktureeritud intervjuu kava

Sissejuhatavad küsimused: Kui kaua olete te õpetajana töötanud? Mitmendas klassis kasutasite õppematerjali? Kuidas selgitaksite mõistet „autentsed materjalid“? Kui palju kasutate autentseid materjali üldiselt selles vanuseastmes oma tundides? Milliseid autentseid materjale kasutate?

UURIMISKÜSIMUS: kuidas hindavad õpetajad autentse materjali põhjal koostatud õppematerjali (arusaadavus, jõukohasus, meelepärasus)?

Põhiküsimused: Millise hinnangu annaksite koostatud õppematerjalile? Kuivõrd oli materjal õpilastele jõukohane? Kuivõrd olid juhised õpilastele arusaadavad? Kuivõrd meeldis õpilastele teie arvates õppematerjali kasutada?

Lisaküsimused: Kas kasutaksite õppematerjali ka edaspidi oma tundides? Millised muudatusi oleks teie arvates vaja õppematerjalis teha? Mis teile õppematerjali puhul enim meeldis? Mis teile õppematerjali juures ei meeldinud?

UURIMISKÜSIMUS: milline on õpetajate hinnang autentsete materjalide kasuteguritele inglise keele õppimisel?

Põhiküsimused: Kuivõrd arvate, et autentsete materjalide kasutamisel keeletunnis on kasutegureid?

Lisaküsimused: Milliseid kasutegureid arvate autentsete materjalide kasutamisel olevat?

UURIMISKÜSIMUS: millised on õpetajate hinnang autentsete materjalide kasutamisega kaasnevatele probleemidele?

Põhiküsimused: Millised on teie arvates autentsete materjalidega kaasnevad probleemid? Milliseid probleeme esines seda õppematerjali kasutades?

Lisaküsimused: Kuidas mõjutasid need probleemid õppematerjaliga töötamist? Kuivõrd mõjutavad need probleemid teie valmidust autentseid materjale kasutada?

Lisa 3. Tagasisideankeedid õpilastele

“About New Zealand“ tagasisideankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli klassiõpetaja eriala üliõpilane Frederika Stella Aasmäe. Tänan, et kasutasid mu koostatud õppematerjali. Nüüd palun Sul vastata mõnele küsimusele. Küsimustik on anonüümne ning saadud informatsiooni kasutatakse ainult mu magistritöö jaoks. Vastamiseks kulub umbes 5 minutit. Aitäh!

Õpin 5. / 6. klassis. Palun tõmba sobivale ring ümber.

Tee sobivasse kasti ristike.

		4 Nõustun täielikult	3 Pigem nõustun	2 Pigem ei nõustu	1 Ei nõustu üldse
1.	Töölehe ülesanded olid jõukohased.				
2.	Töölehe ülesanded olid huvitavad.				
3.	Ülesannete juhised olid arusaadavad.				
4.	Sain hakkama kõigi ülesannetega.				
5.	Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad.				
6.	Tööleht oli hästi kujundatud.				
7.	Sain töölehte täites uusi teadmisi Uus-Meremaa kohta.				
8.	Ülesannete lahendamiseks kasutatud materjal (veebileht ja video) oli uudne.				
9.	Video tegi ülesande täitmise põnevaks.				
10.	Tahaksin inglise keele tundides rohkem ise infot internetist otsida.				
11.	Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi.				
12.	Võõrad sõnad ülesannetes raskendasid ülesande sooritamist.				
13.	Internetist ise info otsimine oli keeruline.				

Mulle meeldis töölehelt kõige rohkem ülesanne nr _____ (kirjuta lünga ülesande number),
sest.....
.....
.....

Kõige keerulisem oli ülesanne nr _____ (kirjuta lünga ülesande number),
sest.....
.....
.....

“Maori culture“ tagasisideankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli klassiõpetaja eriala üliõpilane Frederika Stella Aasmäe. Tänan, et kasutasid mu koostatud õppematerjali. Nüüd palun Sul vastata mõnele küsimusele. Küsimustik on anonüümne ning saadud informatsiooni kasutatakse ainult mu magistritöö jaoks. Vastamiseks kulub umbes 5 minutit. Aitäh!

Õpin 5. / 6. klassis. Palun tõmba sobivale ring ümber.

Tee sobivasse kasti ristike.

		4 Nõustun täielikult	3 Pigem nõustun	2 Pigem ei nõustu	1 Ei nõustu üldse
1.	Töölehe ülesanded olid jõukohased.				
2.	Töölehe ülesanded olid huvitavad.				
3.	Ülesannete juhised olid arusaadavad.				
4.	Sain hakkama kõigi ülesannetega.				
5.	Ülesanded olid minu jaoks liiga lihtsad.				
6.	Tööleht oli hästi kujundatud.				
7.	Sain töölehte täites uusi teadmisi maooride kohta.				
8.	Ülesannete lahendamiseks kasutatud materjal (fotod ja videod) oli uudne.				
9.	Fotod ja videod tegid töölehe täitmise põnevaks.				
10.	Tahaksin inglise keele tundides rohkem taolisi materjale (fotod ja videod) kasutada.				
11.	Vajasin ülesannete lahendamisel õpetaja abi.				
12.	Võõrad sõnad videos raskendasid ülesande lahendamist.				

Mulle meeldis töölehelt kõige rohkem ülesanne nr _____ (kirjuta lünga ülesande number), sest.....

.....
.....

Kõige keerulisem oli ülesanne nr _____ (kirjuta lünga ülesande number),

sest.....

.....
.....

“A visit to a Maori village“ tagasisideankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli klassiõpetaja eriala üliõpilane Frederika Stella Aasmäe. Tänan, et kasutasid mu koostatud õppematerjali. Nüüd palun Sul vastata mõnele küsimusele. Küsimustik on anonüümne ning saadud informatsiooni kasutatakse ainult mu magistritöö jaoks. Vastamiseks kulub umbes 5 minutit. Aitäh!

Õpin 5. / 6. klassis. Palun tõmba sobivale ring ümber.

Tee sobivasse kasti ristike.

		4 Nõustun täielikult	3 Pigem nõustun	2 Pigem ei nõustu	1 Ei nõustu üldse
1.	Brošüüri abil reisi planeerimine oli mulle jõukohane.				
2.	Reisi planeerimine oli huvitav.				
3.	Ülesande juhised oli arusaadavad.				
4.	Sain hakkama brošüüri abil reisi planeerimisega.				
5.	Ülesanne oli mulle liiga lihtne.				
6.	Tööleht oli hästi kujundatud.				
7.	Sain brošüürist uusi teadmisi maooride kohta.				
8.	Brošüüri kasutamine inglise keele tunnis oli uudne.				
9.	Brošüüri kasutamine tegi ülesande põnevaks.				
10.	Tahaksin inglise keele tundides rohkem ise reise planeerida.				
11.	Vajasin ülesande lahendamisel õpetaja abi.				
12.	Võõrad sõnad brošüüris raskendasid ülesande lahendamist.				
13.	Google Maps'i kasutamine oli minu jaoks keeruline.				

“Maori board game“ tagasiside ankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli klassiõpetaja eriala üliõpilane Frederika Stella Aasmäe. Tänan, et kasutasid mu koostatud õppematerjali. Nüüd palun Sul vastata mõnele küsimusele. Küsimustik on anonüümne ning saadud informatsiooni kasutatakse ainult mu magistritöö jaoks. Vastamiseks kulub umbes 5 minutit. Aitäh!

Õpin 5. / 6. klassis. Palun tõmba sobivale ring ümber.

Tee sobivasse kasti ristike.

		4 Nõustun täielikult	3 Pigem nõustun	2 Pigem ei nõustu	1 Ei nõustu üldse
1.	Lauamäng oli mulle jõukohane.				
2.	Lauamäng oli huvitav.				
3.	Lauamängu juhised olid arusaadavad.				
4.	Sain hakkama kaartide jaoks vajaliku info leidmisega brošüürist.				
5.	Väited kaartidel olid minu jaoks liiga lihtsad.				
6.	Lauamäng oli hästi kujundatud.				
7.	Sain lauamängu mängides uusi teadmisi maoori kultuurist.				
8.	Kordasin lauamängu mängides varasemaid teadmisi maoori kultuuri kohta.				
9.	Brošüüri kasutamine tegi lauamängu mängimise põnevaks.				
10.	Tahaksin inglise keele tundides rohkem brošüüre kasutada.				
11.	Vajasin lauamängu mängides õpetaja abi.				
12.	Võõrad sõnad brošüüris raskendasid lauamängu mängimist.				
13.	Brošüürist info otsimine oli minu jaoks keeruline.				

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Frederika Stella Aasmäe,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose II kooliastme õpilaste ja õpetajate hinnangud autentse materjal põhjal koostatud õppematerjalile maoori kultuuri kohta, mille juhendaja on Evi Saluveer,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Frederika Stella Aasmäe

19.05.2022